Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
JULIANE KOKOTT
της 8ης Ιουλίου 2021 [1]

Υπόθεση C-874/19 P

Aeris Invest Sàrl
κατά
Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης (ΕΣΕ)
και
Υπόθεση C-934/19 P
Algebris (UK) Ltd,
Anchorage Capital Group LLC
κατά

Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης (ΕΣΕ)

«Αίτηση αναιρέσεως – Τραπεζική ένωση – Ενιαίος μηχανισμός εξυγίανσης των πιστωτικών ιδρυμάτων και ορισμένων επιχειρήσεων επενδύσεων – Εξυγίανση της Banco Popular Español – Κανονισμός (ΕΕ) 806/2014 – Καθορισμός ενός σχεδίου εξυγίανσης – Εργαλείο πώλησης δραστηριοτήτων – Άρθρο 20 – Αποτίμηση για τους σκοπούς της εξυγίανσης – Απομείωση και μετατροπή σχετικών κεφαλαιακών μέσων – Προσωρινή αποτίμηση – Έννοια – Απαίτηση διενέργειας εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης – Προστασία των μετόχων και των πιστωτών – Διόρθωση βάσει του άρθρου 20, παράγραφος 12, του κανονισμού 806/2014 – Αρχή της μη χειροτέρευσης της θέσης των πιστωτών (“No creditor worse off”) – Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Άρθρο 17 – Προστασία της ιδιοκτησίας»

I. Εισαγωγή

1. Στις περιπτώσεις εξυγίανσης τράπεζας, ο χρόνος έχει καθοριστική σημασία. Προκειμένου να μην προκαλείται αναστάτωση στις χρηματοπιστωτικές αγορές ή στους καταθέτες και να αποφεύγονται τα λεγόμενα «bank runs», οι αρχές εξυγίανσης πρέπει να έχουν την εξουσία να αποφασίζουν και να διενεργούν την εξυγίανση τράπεζας εντός ολίγων ημερών. Οι εν λόγω αποφάσεις έχουν τεράστιο αντίκτυπο, διότι όχι απλώς συνεπάγονται, ενδεχομένως, σοβαρή επέμβαση στα δικαιώματα ιδιοκτησίας των μετόχων και των πιστωτών, αλλά δημιουργούν επίσης, κατά μεγάλο μέρος, τετελεσμένα γεγονότα.

[1] Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γερμανική.

2. Επομένως, καθοριστική σημασία για τους μετόχους και τους πιστωτές της οικείας τράπεζας έχει το να προηγείται της εξυγίανσης μια αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων της προβληματικής τράπεζας. Από το αποτέλεσμα της αποτίμησης εξαρτάται ποια εργαλεία εξυγίανσης θα εφαρμοστούν και σε ποια έκταση θα κληθούν να καλύψουν τις ζημίες οι μέτοχοι και οι πιστωτές.

3. Στην περίπτωση της ισπανικής Banco Popular, η οποία ήταν το 2017 το πρώτο πιστωτικό ίδρυμα που εξυγιάνθηκε σε ευρωπαϊκό επίπεδο, το Συμβούλιο Εξυγίανσης [στο εξής: ΕΣΕ) έκρινε ότι, προκειμένου να αντισταθμιστούν οι ζημίες της εν λόγω τράπεζας, ήταν κατ' αρχάς αναγκαία η ακύρωση μετοχών της τράπεζας και η απομείωση απαιτήσεων κατά της τράπεζας ύψους άνω των 4 δισεκατομμυρίων ευρώ. Μόνο κατόπιν τούτου κατέστη δυνατή η μεταβίβαση όλων των λοιπών περιουσιακών στοιχείων, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων στην Banco Santander, η οποία κατέβαλε συμβολικό ποσό ύψους ενός ευρώ. Στο πλαίσιο αυτό, οι κρίσιμες αποτιμήσεις έπρεπε να πραγματοποιηθούν υπό έντονη πίεση χρόνου.

4. Οι παρούσες αναιρετικές διαδικασίες αφορούν το ζήτημα αν –και, σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, υπό ποιες προϋποθέσεις– οι πρώην μέτοχοι και πιστωτές της Banco Popular δύνανται να απαιτήσουν τη διενέργεια της λεγόμενης «εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης», ενώ πλέον τα κεφαλαιακά τους μέσα έχουν ήδη απομειωθεί και/ή ακυρωθεί εξ ολοκλήρου και η Banco Popular έχει παύσει να υφίσταται κατόπιν συγχώνευσης με την Banco Santander.

II. Το νομικό πλαίσιο

5. Το νομικό πλαίσιο των δύο αιτήσεων αναιρέσεως καθορίζεται από τον κανονισμό (ΕΕ) 806/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 2014, περί θεσπίσεως ενιαίων κανόνων και διαδικασίας για την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και ορισμένων επιχειρήσεων επενδύσεων στο πλαίσιο ενός Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης και ενός Ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης και τροποποιήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 (στο εξής: κανονισμός ΕΜΕ) [2].

6. Οι αιτιολογικές σκέψεις 56 έως 64 του κανονισμού αυτού έχουν, μεταξύ άλλων, ως εξής:

«(56) Για την ελαχιστοποίηση τυχόν διαταραχής στη χρηματοπιστωτική αγορά και την οικονομία, η διαδικασία εξυγίανσης θα πρέπει να επιτυγχάνεται σε σύντομο χρονικό διάστημα. […]

(58) […] [Σ]τόχοι της εξυγίανσης θα πρέπει να είναι η διασφάλιση της συνέχισης των βασικών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, η διατήρηση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος, η μείωση του ηθικού κινδύνου με την ελαχιστοποίηση της εξάρτησης των προβληματικών οντοτήτων από δημόσια χρηματοπιστωτική στήριξη και η προστασία των καταθετών.

[…]

(63) Χάριν προστασίας των δικαιωμάτων των μετόχων και των πιστωτών, θα πρέπει να καθορίζονται σαφείς υποχρεώσεις όσον αφορά την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων του υπό εξυγίανση ιδρύματος και […] να αποτιμάται η μεταχείριση της οποίας θα ετύγχαναν οι μέτοχοι και οι πιστωτές εάν η οντότητα είχε εκκαθαριστεί υπό κανονικές διαδικασίες αφερεγγυότητας. […] Πριν οποιαδήποτε δράση εξυγίανσης, θα

[2] ΕΕ 2014, L 225, σ. 1.

πρέπει να διενεργείται αντικειμενική, δίκαιη και ρεαλιστική αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων της οντότητας. Η αποτίμηση θα πρέπει να αποτελεί αντικείμενο δικαστικού ελέγχου μόνον μαζί με την απόφαση εξυγίανσης. Επιπλέον […] αφού έχουν εφαρμοστεί τα εργαλεία εξυγίανσης, θα πρέπει να διενεργείται σύγκριση εκ των υστέρων μεταξύ της μεταχείρισης της οποίας έτυχαν οι μέτοχοι και οι πιστωτές και της μεταχείρισης της οποίας θα ετύγχαναν σε κανονικές διαδικασίες αφερεγγυότητας. Εάν κριθεί ότι οι μέτοχοι και οι πιστωτές έχουν λάβει, κατά την εξόφληση των απαιτήσεών τους, λιγότερα από όσα θα είχαν λάβει υπό κανονικές διαδικασίες αφερεγγυότητας, θα πρέπει να δικαιούνται καταβολή της διαφοράς όποτε απαιτείται από τον παρόντα κανονισμό. Η διαφορά αυτή, εφόσον υφίσταται, θα πρέπει να καταβάλλεται από το Ταμείο που ιδρύει ο παρών κανονισμός.

(64) […] Θα πρέπει να είναι δυνατόν, για λόγους επείγοντος χαρακτήρα, να προβαίνει το Συμβούλιο Εξυγίανσης σε ταχεία αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων ή των υποχρεώσεων μιας οντότητας που βρίσκεται σε σημείο πτώχευσης. Η αποτίμηση αυτή θα πρέπει να είναι προσωρινή και να ισχύει μέχρις να γίνει ανεξάρτητη αποτίμηση.»

7. Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού ορίζει τα εξής:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

[…]

30. “εργαλείο πώλησης δραστηριοτήτων”: ο μηχανισμός για την εκτέλεση της μεταβίβασης, από την αρχή εξυγίανσης μέσων ιδιοκτησίας που έχουν εκδοθεί από ίδρυμα που τελεί υπό διαδικασία εξυγίανσης, ή περιουσιακών στοιχείων, δικαιωμάτων ή υποχρεώσεων ενός ιδρύματος που τελεί υπό διαδικασία εξυγίανσης, σε έναν αγοραστή που δεν είναι μεταβατικό ίδρυμα, σύμφωνα με το άρθρο 24·

[…]

40. “ίδια κεφάλαια”: ίδια κεφάλαια όπως ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο 118 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 [Capital Requirements Regulation, στο εξής: κανονισμός CRR] [3]·

[…]

45. “μέσα κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1”: κεφαλαιακά μέσα που καλύπτουν τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 28 παράγραφοι 1 έως 4, στο άρθρο 29 παράγραφοι 1 έως 5 ή στο άρθρο 31 παράγραφος 1 του [κανονισμού CRR]·

46. “πρόσθετα μέσα της Κατηγορίας 1”: κεφαλαιακά μέσα που καλύπτουν τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 52 παράγραφος 1 του [κανονισμού CRR]·

47. “μέσα της Κατηγορίας 2”: κεφαλαιακά μέσα ή δάνεια μειωμένης εξασφάλισης που καλύπτουν τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 63 του [κανονισμού CRR]·

[3] Κανονισμός (ΕΕ) 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (ΕΕ 2013, L 176, σ. 1). Κατά τη διάταξη αυτή, τα ίδια κεφάλαια ενός ιδρύματος αποτελούν το άθροισμα του κεφαλαίου της κατηγορίας 1 και του κεφαλαίου της κατηγορίας 2.

[…]

51. "σχετικά κεφαλαιακά μέσα": πρόσθετα μέσα της Κατηγορίας 1 και μέσα της Κατηγορίας 2·

[…]».

8. Το άρθρο 15, παράγραφος 1, του κανονισμού ΕΜΕ απαριθμεί τις «Γενικές αρχές που διέπουν την εξυγίανση». Συγκεκριμένα, ορίζει τα εξής:

«α) [Ο]ι μέτοχοι του ιδρύματος υπό εξυγίανση αναλαμβάνουν πρώτοι τις ζημίες·

β) οι πιστωτές του ιδρύματος υπό εξυγίανση επωμίζονται τις ζημίες μετά τους μετόχους, ανάλογα με τη σειρά προτεραιότητας των απαιτήσεών τους σύμφωνα με το άρθρο 17, εκτός αν άλλως ρητώς ορίζει ο παρών κανονισμός·

[…]

στ) οι πιστωτές της ιδίας τάξεως τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης, εκτός εάν προβλέπεται άλλως στον παρόντα κανονισμό·

ζ) κανένας πιστωτής δεν υφίσταται μεγαλύτερες ζημίες από εκείνες που θα είχε υποστεί εάν το ίδρυμα που αναφέρεται στο άρθρο 2 είχε εκκαθαριστεί υπό κανονικές διαδικασίες αφερεγγυότητας σύμφωνα με τις διασφαλίσεις του άρθρου 29».

9. Το άρθρο 17 του κανονισμού ΕΜΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 48 της οδηγίας 2014/59/ΕΕ («Bank Resolution und Recovery Directive», στο εξής: οδηγία BRRD)[4], προβλέπει, μεταξύ άλλων, για την περίπτωση της άσκησης των εξουσιών απομείωσης και μετατροπής από το ΕΣΕ, τη λεγόμενη διαδοχική ευθύνη. Συγκεκριμένα, η απομείωση και η μετατροπή των κεφαλαιακών μέσων στην καθοριζόμενη από την αποτίμηση έκταση πρέπει να πραγματοποιούνται, εν τέλει, με καθορισμένη σειρά, αρχής γενομένης με τα στοιχεία των κοινών μετοχών της κατηγορίας 1, συνεχίζοντας με τα πρόσθετα μέσα της κατηγορίας 1 και καταλήγοντας στα μέσα της κατηγορίας 2.

10. Το άρθρο 18 του κανονισμού ΕΜΕ, το οποίο επιγράφεται «Διαδικασία εξυγίανσης», προβλέπει στην παράγραφο 1, πρώτο εδάφιο, τα εξής:

«Το Συμβούλιο Εξυγίανσης εγκρίνει καθεστώς εξυγίανσης […] μόνο εάν εκτιμήσει […] ότι πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η οντότητα βρίσκεται σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης·

β) έχοντας υπόψη το χρονοδιάγραμμα και όλες τις σχετικές περιστάσεις, δεν υπάρχει καμία εύλογη προοπτική ότι με εναλλακτικά μέτρα του ιδιωτικού τομέα, συμπεριλαμβανομένων μέτρων [θεσμικού συστήματος προστασίας (ΘΣΠ)], ή με δράση των αρχών εποπτείας (συμπεριλαμβανομένων των μέτρων έγκαιρης παρέμβασης ή της απομείωσης ή μετατροπής σχετικών κεφαλαιακών μέσων σύμφωνα με το άρθρο 21) που αναλαμβάνεται έναντι της οντότητας, θα αποφευχθεί η πτώχευση της οντότητας εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος·

[4] Οδηγία 2014/59/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τη θέσπιση πλαισίου για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων (ΕΕ 2014, L 173, σ. 190).

γ) η δράση εξυγίανσης είναι αναγκαία για λόγους δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με την παράγραφο 5.»

11. Η «Αποτίμηση για τους σκοπούς της εξυγίανσης» ρυθμίζεται στο άρθρο 20 του κανονισμού ΕΜΕ ως εξής:

«1. Προτού αποφασίσει να αναλάβει δράση εξυγίανσης ή να ασκήσει την εξουσία απομείωσης ή μετατροπής σχετικών κεφαλαιακών μέσων, το Συμβούλιο Εξυγίανσης διασφαλίζει τη διενέργεια δίκαιης, συνετής και ρεαλιστικής αποτίμησης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων οντότητας του άρθρου 2 από πρόσωπο ανεξάρτητο από κάθε δημόσια αρχή, συμπεριλαμβανομένου του Συμβουλίου Εξυγίανσης και της εθνικής αρχής εξυγίανσης, και από την ενδιαφερόμενη οντότητα.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 15, εφόσον πληρούνται όλες οι απαιτήσεις των παραγράφων 1 και 4 έως 9, η αποτίμηση θεωρείται οριστική.

3. Εάν δεν είναι εφικτή η ανεξάρτητη αποτίμηση σύμφωνα με την παράγραφο 1, το Συμβούλιο Εξυγίανσης δύναται να διενεργήσει προσωρινή αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της οντότητας του άρθρου 2 σύμφωνα με την παράγραφο 10 του παρόντος άρθρου.

4. Στόχος της αποτίμησης είναι η εκτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της οντότητας του άρθρου 2 η οποία πληροί τις προϋποθέσεις εξυγίανσης των άρθρων 16 και 18.

5. Οι σκοποί της αποτίμησης είναι:

α) να διαπιστωθεί τεκμηριωμένα εάν πληρούνται ή όχι οι προϋποθέσεις εξυγίανσης ή οι προϋποθέσεις απομείωσης ή μετατροπής κεφαλαιακών μέσων·

β) εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις για την εξυγίανση, να ληφθεί τεκμηριωμένη απόφαση ως προς την ενδεδειγμένη δράση εξυγίανσης που πρέπει να αναληφθεί σχετικά με την οντότητα του άρθρου 2·

γ) όταν ασκείται η εξουσία απομείωσης ή μετατροπής σχετικών κεφαλαιακών μέσων, να ληφθεί τεκμηριωμένη απόφαση σχετικά με την έκταση της ακύρωσης ή της αραίωσης των μέσων ιδιοκτησίας, καθώς και σχετικά με την έκταση της απομείωσης ή της μετατροπής των σχετικών κεφαλαιακών μέσων·

[…]

στ) όταν εφαρμόζεται το εργαλείο πώλησης δραστηριοτήτων, να ληφθεί τεκμηριωμένη απόφαση περί περιουσιακών στοιχείων, δικαιωμάτων, υποχρεώσεων ή μέσων ιδιοκτησίας που πρέπει να μεταβιβαστούν και να διαμορφωθεί εμπεριστατωμένη αντίληψη του Συμβουλίου Εξυγίανσης ως προς το τι συνιστά εμπορικούς όρους για τους σκοπούς του άρθρου 24 παράγραφος 2 στοιχείο β)·

ζ) σε κάθε περίπτωση, να διασφαλίζεται ότι τυχόν ζημίες επί των περιουσιακών στοιχείων οντότητας του άρθρου 2 αναγνωρίζονται πλήρως κατά τον χρόνο της εφαρμογής των εργαλείων εξυγίανσης ή της άσκησης της εξουσίας απομείωσης ή μετατροπής σχετικών κεφαλαιακών μέσων.

[…]

7. Η αποτίμηση συμπληρώνεται με τις ακόλουθες πληροφορίες, όπως εμφανίζονται στα λογιστικά βιβλία και αρχεία της οντότητας του άρθρου 2:

α) επικαιροποιημένο ισολογισμό και έκθεση σχετικά με την οικονομική θέση της οντότητας του άρθρου 2·

β) ανάλυση και εκτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων·

γ) κατάλογο των εκκρεμών υποχρεώσεων εντός ισολογισμού και εκτός ισολογισμού που εμφανίζονται στα βιβλία και αρχεία της οντότητας του άρθρου 2, με ένδειξη των αντίστοιχων πιστώσεων και της σειράς προτεραιότητας των απαιτήσεων όπως αναφέρεται στο άρθρο 17.

[…]

9. Στην αποτίμηση αναφέρεται η κατάταξη των πιστωτών σε τάξεις σύμφωνα με τη σειρά προτεραιότητας των απαιτήσεων που αναφέρονται στο άρθρο 17 και εκτίμηση της μεταχείρισης που θα μπορούσε να αναμένεται για κάθε τάξη μετόχων και πιστωτών σε περίπτωση εκκαθάρισης οντότητας του άρθρου 2 σύμφωνα με τις κανονικές διαδικασίες αφερεγγυότητας. […]

10. Σε περίπτωση που, λόγω των έκτακτων περιστάσεων της περίπτωσης, είτε δεν είναι δυνατή η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις των παραγράφων 7 και 9 ή όταν εφαρμόζεται η παράγραφος 3, πραγματοποιείται προσωρινή αποτίμηση. Η προσωρινή αποτίμηση πληροί τις απαιτήσεις της παραγράφου 4 και, στο βαθμό που το επιτρέπουν οι περιστάσεις, τις απαιτήσεις των παραγράφων 1, 7 και 9.

Η αναφερόμενη στο πρώτο εδάφιο προσωρινή αποτίμηση περιλαμβάνει πρόβλεψη για πρόσθετες ζημίες, με τη δέουσα αιτιολόγηση.

11. Αποτίμηση που δεν συμμορφώνεται με όλες τις απαιτήσεις των παραγράφων 1 και 4 έως 9 θεωρείται προσωρινή έως ότου διενεργηθεί από ανεξάρτητο πρόσωπο, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1, αποτίμηση η οποία συμμορφώνεται πλήρως με όλες τις απαιτήσεις που προβλέπονται στις εν λόγω παραγράφους. Η εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση διενεργείται το συντομότερο δυνατόν. Μπορεί να διενεργείται χωριστά από την αποτίμηση που αναφέρεται στις παραγράφους 16, 17 και 18, ή ταυτόχρονα με εκείνη και από το ίδιο ανεξάρτητο πρόσωπο, αλλά είναι διαφορετική από την αποτίμηση που διενεργείται βάσει των παραγράφων 16 έως 18.

Οι σκοποί της εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης είναι:

α) να διασφαλιστεί ότι οποιεσδήποτε ζημίες στα περιουσιακά στοιχεία της οντότητας του άρθρου 2 αναγνωρίζονται πλήρως στα λογιστικά βιβλία της εν λόγω οντότητας·

β) να επιτραπεί η λήψη εμπεριστατωμένης απόφασης σχετικά με επανεγγραφή απαιτήσεων των πιστωτών ή αύξηση της αξίας του καταβληθέντος ανταλλάγματος, σύμφωνα με την παράγραφο 12 του παρόντος άρθρου.

12. Σε περίπτωση που η εκ των υστέρων εκτίμηση της καθαρής αξίας των περιουσιακών στοιχείων της οντότητας τ[ου άρθρου 2] είναι υψηλότερη από την εκτίμηση της καθαρής αξίας των περιουσιακών στοιχείων της εν λόγω οντότητας βάσει της προσωρινής αποτίμησης, το Συμβούλιο Εξυγίανσης δύναται να ζητήσει από την εθνική αρχή εξυγίανσης:

α) ενεργώντας στο πλαίσιο των εξουσιών της, να αυξήσει την αξία των απαιτήσεων των πιστωτών ή των κατόχων των σχετικών κεφαλαιακών μέσων που έχουν απομειωθεί στο πλαίσιο του εργαλείου διάσωσης με ίδια μέσα·

β) να δώσει εντολή σε μεταβατικό ίδρυμα ή φορέα διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων να καταβάλει πρόσθετο αντίτιμο για τα περιουσιακά στοιχεία, τα δικαιώματα ή τις υποχρεώσεις προς το υπό εξυγίανση ίδρυμα του άρθρου 2 ή, ανάλογα με την περίπτωση, για μέσα ιδιοκτησίας προς τους κατόχους των εν λόγω μέσων ιδιοκτησίας.

13. Παρά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1, η προσωρινή αποτίμηση που διενεργείται σύμφωνα με τις παραγράφους 10 και 11 αποτελεί έγκυρη βάση προκειμένου το Συμβούλιο Εξυγίανσης να λάβει απόφαση για την ανάληψη δράσεων εξυγίανσης, μεταξύ άλλων συνιστώντας στις εθνικές αρχές εξυγίανσης να αναλάβουν τον έλεγχο προβληματικού ιδρύματος, ή για την άσκηση εξουσίας απομείωσης ή μετατροπής σχετικών κεφαλαιακών μέσων.

[…]

15. Η αποτίμηση είναι αναπόσπαστο μέρος της απόφασης για την εφαρμογή εργαλείου εξυγίανσης ή την άσκηση εξουσίας εξυγίανσης ή της απόφασης για την άσκηση εξουσίας απομείωσης ή μετατροπής κεφαλαιακών μέσων. Η ίδια η αποτίμηση δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο χωριστής προσφυγής αλλά μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο προσφυγής μαζί με την απόφαση του Συμβουλίου Εξυγίανσης.

16. Προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον οι μέτοχοι και οι πιστωτές θα είχαν τύχει καλύτερης μεταχείρισης εάν το υπό εξυγίανση ίδρυμα είχε τεθεί σε κανονική διαδικασία αφερεγγυότητας, το Συμβούλιο Εξυγίανσης μεριμνά για τη διενέργεια αποτίμησης από ανεξάρτητο πρόσωπο, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1, όσο το δυνατόν συντομότερα μετά την υλοποίηση της δράσης ή των δράσεων εξυγίανσης. Η αποτίμηση αυτή είναι άλλη από εκείνη που διενεργείται βάσει των παραγράφων 1 έως 15.

17. Η αποτίμηση που αναφέρεται στην παράγραφο 16 προσδιορίζει:

α) τη μεταχείριση της οποίας θα είχαν τύχει οι μέτοχοι, οι πιστωτές ή τα οικεία συστήματα εγγύησης των καταθέσεων εάν το υπό εξυγίανση ίδρυμα του άρθρου 2, σε σχέση με το οποίο έχει πραγματοποιηθεί η δράση ή οι δράσεις εξυγίανσης, είχε τεθεί υπό κανονική διαδικασία αφερεγγυότητας τη στιγμή κατά την οποία ελήφθη η απόφαση για τη δράση εξυγίανσης·

β) την πραγματική μεταχείριση της οποίας έτυχαν οι μέτοχοι και οι πιστωτές κατά την εξυγίανση ιδρύματος υπό εξυγίανση· και

γ) εάν υπάρχει καμία διαφορά μεταξύ της μεταχείρισης που αναφέρεται στο στοιχείο α) της παρούσας παραγράφου και της μεταχείρισης που αναφέρεται στο στοιχείο β) της παρούσας παραγράφου.

18. Η αποτίμηση που αναφέρεται στην παράγραφο 16:

α) βασίζεται στην παραδοχή ότι το υπό εξυγίανση ίδρυμα, σε σχέση με το οποίο έχει πραγματοποιηθεί η δράση ή οι δράσεις εξυγίανσης, θα είχε τεθεί υπό κανονική διαδικασία αφερεγγυότητας τη στιγμή κατά την οποία ελήφθη η απόφαση για τη δράση εξυγίανσης·

β) βασίζεται στην παραδοχή ότι η δράση ή οι δράσεις εξυγίανσης δεν έχουν πραγματοποιηθεί·

γ) δεν λαμβάνει υπόψη οιαδήποτε παροχή έκτακτης δημόσιας χρηματοπιστωτικής στήριξης προς το υπό εξυγίανση ίδρυμα.»

12. Το άρθρο 76 του κανονισμού ΕΜΕ ρυθμίζει τη χρησιμοποίηση του Ταμείου Εξυγίανσης ως εξής:

«1. Εντός του μηχανισμού εξυγίανσης, κατά την εφαρμογή των εργαλείων εξυγίανσης για τις οντότητες που αναφέρονται στο άρθρο 2, το Συμβούλιο Εξυγίανσης μπορεί να χρησιμοποιήσει το Ταμείο μόνο στον βαθμό που είναι αναγκαίο για να εξασφαλιστεί η ουσιαστική εφαρμογή των εργαλείων εξυγίανσης για τους ακόλουθους σκοπούς:

[…]

ε) να καταβάλλει αποζημίωση στους μετόχους ή τους πιστωτές, εάν, μετά την αξιολόγηση σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 5 έχουν υποστεί μεγαλύτερες ζημίες από όσες θα υφίσταντο, κατόπιν αποτίμησης σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 16, σε εκκαθάριση με κανονικές διαδικασίες αφερεγγυότητας·

[…]».

III. Τα πραγματικά περιστατικά

13. Η αναιρεσείουσα στην υπόθεση C-874/19 P, Aeris Invest Sàrl (στο εξής: Aeris), ήταν μέτοχος της Banco Popular Español, SA (στο εξής: Banco Popular). Οι αναιρεσείουσες στην υπόθεση C-934/19 P, Algebris (UK) Ltd και Anchorage Capital Group LLC (στο εξής: Algebris και Anchorage), διαχειρίζονται οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων που κατείχαν πρόσθετα μέσα της κατηγορίας 1, καθώς και μέσα της κατηγορίας 2, της Banco Popular.

A. Η διαδικασία εξυγίανσης

14. Με απόφαση της 7ης Ιουνίου 2017[5], το ΕΣΕ, κατόπιν έγκρισης της Επιτροπής[6], κίνησε διαδικασία εξυγίανσης της Banco Popular (στο εξής: απόφαση εξυγίανσης).

15. Της απόφασης αυτής προηγήθηκε αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων της Banco Popular σύμφωνα με το άρθρο 20 του κανονισμού ΕΜΕ. Μια πρώτη αποτίμηση υποβλήθηκε από το ΕΣΕ στις 5 Ιουνίου 2017 (στο εξής: πρώτη αποτίμηση). Από την απόφαση εξυγίανσης προκύπτει ότι η αποτίμηση αυτή είχε ως αντικείμενο το ζήτημα αν

[5] Βλ. απόφαση SRB/EES/2017/08 (ΕΕ 2017, C 222, σ. 3).

[6] Απόφαση (ΕΕ) 2017/1246 της Επιτροπής, της 7ης Ιουνίου 2017, για την αποδοχή του καθεστώτος εξυγίανσης για την Banco Popular Español S.A. (ΕΕ 2017, L 178, σ. 15).

συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις εξυγίανσης που προβλέπονται στο άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού ΕΜΕ[7] και ότι το ΕΣΕ έκρινε ότι συνέτρεχαν. Στις 6 Ιουνίου 2017 υποβλήθηκε δεύτερη αποτίμηση από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα, ήτοι από την ελεγκτική εταιρία Deloitte (στο εξής: δεύτερη αποτίμηση). Η αποτίμηση αυτή είχε ως σκοπό, πρώτον, να προσδιοριστεί η αξία των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων της Banco Popular σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 4, του κανονισμού ΕΜΕ, δεύτερον, να προβλεφθεί η μεταχείριση που θα είχαν οι μέτοχοι και οι πιστωτές σε περίπτωση διεξαγωγής κανονικής διαδικασίας αφερεγγυότητας και, τρίτον, να εκτιμηθεί ποια περιουσιακά στοιχεία, δικαιώματα, υποχρεώσεις ή οι τίτλοι κυριότητας πρέπει να ληφθούν υπόψη για τους σκοπούς της πώλησης δραστηριοτήτων και σε τι συνίστανται οι εμπορικοί όροι στο πλαίσιο αυτό[8].

16. Η Deloitte ολοκλήρωσε τη δεύτερη αποτίμηση εντός δώδεκα ημερών και υπολόγισε την καθαρή αξία του ενεργητικού της Banco Popular στα 1,3 δισεκατομμύρια ευρώ, κατά την ευνοϊκότερη εκδοχή, και σε μείον 8,2 δισεκατομμύρια ευρώ, κατά τη δυσμενέστερη εκδοχή, θεωρώντας ως πιθανότερη την αρνητική αξία ύψους μείον 2 δισεκατομμυρίων ευρώ. Εντός του εν λόγω εύρους τιμών περιλαμβανόταν, κατά την Deloitte, «μια πρόβλεψη ασφαλείας για πρόσθετες ζημίες, όπως προβλέπεται στο άρθρο 36, παράγραφος 9, της οδηγίας BRRD[9], η οποία δεν μπορούσε να προσδιοριστεί με ακρίβεια». Λαμβανομένου υπόψη του περιορισμένου χαρακτήρα των διαθέσιμων πληροφοριών και του διαθέσιμου χρόνου, η Deloitte χαρακτήρισε την αποτίμηση αυτή ως «προσωρινή κατά την έννοια του άρθρου 36 της οδηγίας BRRD[10]».

17. Τόσο η πρώτη αποτίμηση όσο και η δεύτερη αποτίμηση προσαρτήθηκαν στην απόφαση εξυγίανσης.

18. Η απόφαση εξυγίανσης προβλέπει, στα άρθρα 5 και 6, ότι, σε πρώτο στάδιο, το συνολικό κεφάλαιο κοινών μετοχών της κατηγορίας 1, ήτοι, ειδικότερα, οι μετοχές[11], καθώς και τα πρόσθετα μέσα της κατηγορίας 1, μειώνονται στο μηδέν και τα μέσα της κατηγορίας 2 μετατρέπονται σε μετοχές, πριν εφαρμοστεί το εργαλείο εξυγίανσης της πώλησης δραστηριοτήτων.

19. Κατά το άρθρο 6, παράγραφος 1, της απόφασης εξυγίανσης αποφασίστηκαν, ειδικότερα, τα εξής:

«α) να μειωθεί το ονομαστικό ποσό του μετοχικού κεφαλαίου της Banco Popular κατά ένα ποσό ύψους 2 098 429 046 ευρώ, με αποτέλεσμα την εξ ολοκλήρου ακύρωση των μετοχών της Banco Popular·

β) κατόπιν τούτου, να μετατραπεί η συνολική ονομαστική αξία των πρόσθετων μέσων της κατηγορίας 1, που εκδόθηκαν από τη Banco Popular και που βρίσκονται σε κυκλοφορία κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης εξυγίανσης, σε νέες μετοχές που θα εκδοθούν από τη Banco Popular και θα ονομάζονται “νέες μετοχές Ι”·

γ) στη συνέχεια, να μειωθεί η ονομαστική αξία των “νέων μετοχών Ι” στο μηδέν, με αποτέλεσμα την εξ ολοκλήρου ακύρωση των εν λόγω “νέων μετοχών Ι”,

7 Σημείο 43 της απόφασης SRB/EES/2017/08.

8 Βλ. σημείο 42 της απόφασης SRB/EES/2017/08.

9 Η διάταξη αυτή αντιστοιχεί στο άρθρο 20, παράγραφος 10, του κανονισμού ΕΜΕ.

10 Αντιστοιχεί στο άρθρο 20 του κανονισμού ΕΜΕ.

11 Βλ. άρθρο 28, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού CRR.

δ) και, τέλος, να μετατραπεί η συνολική ονομαστική αξία των μέσων της κατηγορίας 2, που εκδόθηκαν από τη Banco Popular και που βρίσκονται σε κυκλοφορία κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης εξυγίανσης, σε νέες μετοχές που θα εκδοθούν από τη Banco Popular και θα ονομάζονται "νέες μετοχές ΙΙ". Τα σχετικά μέσα της κατηγορίας 2 μετατρέπονται σε "νέες μετοχές ΙΙ".»

20. Κατά το άρθρο 6, παράγραφος 3, της απόφασης εξυγίανσης, οι εν λόγω δράσεις απομείωσης και μετατροπής βασίζονται στη δεύτερη αποτίμηση, η οποία επιβεβαιώθηκε από τα αποτελέσματα μιας διαφανούς και ανοικτής διαδικασίας εμπορίας την οποία ακολούθησε η ισπανική αρχή εξυγίανσης FROB.

21. Το άρθρο 6, παράγραφος 5, της απόφασης εξυγίανσης επιτάσσει τη μεταβίβαση των «νέων μετοχών ΙΙ» απαλλαγμένων από βάρη και από πάσης φύσεως δικαιώματα τρίτων έναντι καταβολής τιμήματος αγοράς ύψους ενός ευρώ στην Banco Santander, SA (στο εξής: Banco Santander). Ο αγοραστής έχει ήδη συναινέσει στη μεταβίβαση.

22. Στις 14 Ιουνίου 2018 το ΕΣΕ έλαβε από την Deloitte την προβλεπόμενη στο άρθρο 20, παράγραφοι 16 και 17, του κανονισμού ΕΜΕ αποτίμηση, η οποία αφορά το ζήτημα αν οι θιγόμενοι από τη δράση εξυγίανσης μέτοχοι και οι πιστωτές θα είχαν τύχει καλύτερης μεταχείρισης σε περίπτωση που είχε κινηθεί η κανονική διαδικασία αφερεγγυότητας για το πιστωτικό ίδρυμα (στο εξής: τρίτη αποτίμηση).

23. Όπως προκύπτει από μια ανακοίνωση του ΕΣΕ της 7ης Αυγούστου 2018, η τρίτη αποτίμηση κατέδειξε ότι δεν υπάρχει διαφορά μεταξύ της ως άνω μεταχείρισης των θιγόμενων μετόχων και πιστωτών και της μεταχείρισης της οποίας θα ετύγχαναν αν είχε κινηθεί κανονική διαδικασία αφερεγγυότητας για το πιστωτικό ίδρυμα κατά τον χρόνο της εξυγίανσης. Ως εκ τούτου, το ΕΣΕ αποφάσισε, προσωρινώς, ότι δεν οφείλει να καταβάλει στους θιγόμενους μετόχους και πιστωτές της Banco Popular αποζημίωση σύμφωνα με το άρθρο 76, παράγραφος 1, στοιχείο ε', του κανονισμού ΕΜΕ [12].

24. Η συγχώνευση με την Banco Santander πραγματοποιήθηκε στις 28 Σεπτεμβρίου 2018 και είχε ως αποτέλεσμα να υποκατασταθεί η τράπεζα αυτή πλήρως στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της Banco Popular.

Β. Το ιστορικό της διαφοράς

25. Στις 4 Μαΐου 2018 η Aeris υπέβαλε στο ΕΣΕ αίτηση πρόσβασης σε έγγραφα δυνάμει του κανονισμού 1049/2001 [13], ζητώντας, μεταξύ άλλων, πρόσβαση στα έγγραφα που αφορούν την εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση της δεύτερης αποτίμησης. Μετά την ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των μερών, στο πλαίσιο της παράλληλα εκκρεμούς διαδικασίας προσφυγής κατά της απόφασης εξυγίανσης [14], σχετικά με το ζήτημα της ανάγκης να διενεργηθεί εκ των υστέρων

[12] Ανακοίνωση σχετικά με τη «Κοινοποίηση του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης της 2ας Αυγούστου 2018 σχετικά με την προκαταρκτική απόφαση για το αν πρέπει να χορηγηθεί αποζημίωση στους μετόχους και τους πιστωτές σε σχέση με τις δράσεις εξυγίανσης που έχουν πραγματοποιηθεί για την Banco Popular Español S.A. και την έναρξη της διαδικασίας ακρόασης (SRB/EES/2018/132)», ΕΕ 2018, C 277 I, σ. 1.

[13] Κανονισμός (ΕΚ) 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ 2001, L 145, σ. 43).

[14] Εκκρεμής διαδικασία T-628/17, Aeris Invest κατά Επιτροπής και ΕΣΕ.

οριστική αποτίμηση, η εν λόγω αναιρεσείουσα ζήτησε, στις 3 Αυγούστου 2018, από το ΕΣΕ, δυνάμει του άρθρου 265 ΣΛΕΕ, να διενεργήσει εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 11, του κανονισμού ΕΜΕ.

26. Η αίτηση αυτή απορρίφθηκε από το ΕΣΕ με έγγραφο της 14ης Σεπτεμβρίου 2018 (στο εξής: έγγραφο της 14ης Σεπτεμβρίου 2018), με το οποίο το ΕΣΕ παρέπεμπε στη νομική άποψη που είχε ήδη εκφράσει στο πλαίσιο της παράλληλης διαδικασίας προσφυγής.

27. Στις 3 Οκτωβρίου 2018 οι Algebris και Anchorage ζήτησαν γραπτώς από το ΕΣΕ να εκπονήσει μια εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 11, του κανονισμού ΕΜΕ, δεδομένου ότι η πρώτη και η δεύτερη αποτίμηση ήταν προσωρινές.

28. Το ΕΣΕ απάντησε στην αίτηση αυτή, με έγγραφο της 25ης Οκτωβρίου 2018, επισημαίνοντας ότι έχει δημοσιεύσει στον ιστότοπό του μια επιστολή προς την Deloitte, στην οποία εκθέτει τους λόγους για τους οποίους δεν είναι αναγκαία η διενέργεια εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης. Κατόπιν τούτου, οι Algebris και Anchorage ζήτησαν από το ΕΣΕ, με έγγραφο της 16ης Νοεμβρίου 2018, να επιβεβαιώσει ρητώς ότι έχει αποφασίσει να μη διενεργήσει εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 11, του κανονισμού ΕΜΕ. Στις 18 Δεκεμβρίου 2018 το ΕΣΕ απάντησε, μεταξύ άλλων, ότι έχει ήδη διατυπώσει τη θέση του, στο έγγραφο της 25ης Οκτωβρίου 2018, και ότι εκεί έχουν εκτεθεί, σύμφωνα με το άρθρο 296 ΣΛΕΕ, οι λόγοι για την απόφασή του να μη διενεργήσει εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση.

29. Επί της ουσίας, το ΕΣΕ υποστήριξε, σε αμφότερες τις περιπτώσεις, την άποψη ότι δεν είναι αναγκαίο, εν προκειμένω, να διενεργηθεί εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση της Banco Popular σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 11, του κανονισμού ΕΜΕ, δεδομένου ότι το αποτέλεσμα της εν λόγω αποτίμησης δεν θα μπορούσε να έχει κανέναν αντίκτυπο στην πώληση της Banco Popular στην Banco Santander. Εξάλλου, για την πώληση αυτή, η αγοραία αξία της Banco Popular ως επιχείρησης υπολογίστηκε στο πλαίσιο ανοικτής, δίκαιης και διαφανούς διαδικασίας. Επομένως, η εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση δεν μπορεί ούτε να οδηγήσει σε επίτευξη των σκοπών που μνημονεύονται στο άρθρο 20, παράγραφος 11, του κανονισμού ΕΜΕ ούτε να έχει ως αποτέλεσμα την καταβολή αποζημίωσης σύμφωνα με την παράγραφο 12 του ίδιου άρθρου.

IV. Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και οι αναιρεσιβαλλόμενες διατάξεις

30. Στις 5 Οκτωβρίου 2018 η Aeris άσκησε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προσφυγή ακυρώσεως, δυνάμει του άρθρου 263, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ, κατά του εγγράφου της 14ης Σεπτεμβρίου 2018 (υπόθεση T-599/18).

31. Στις 4 Ιανουαρίου 2019 οι Algebris και Anchorage ζήτησαν από το Γενικό Δικαστήριο, επίσης δυνάμει του άρθρου 263, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ, να ακυρώσει την «απόφαση του ΕΣΕ περί μη διενέργειας εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης της Banco Popular, η οποία κοινοποιήθηκε στις προσφεύγουσες με έγγραφο της 18ης Δεκεμβρίου 2018» (υπόθεση T-2/19).

32. Με δύο διατάξεις της 10ης Οκτωβρίου 2019, Aeris Invest κατά ΕΣΕ (T-599/18, EU:T:2019:740) (στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη στην υπόθεση T-599/18) και Algebris (UK) και Anchorage Capital Group κατά ΕΣΕ (T-2/19, EU:T:2019:741) (στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη στην υπόθεση T-2/19), το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε, αντίστοιχα, τις προσφυγές των αναιρεσειουσών ως απαράδεκτες.

V. Τα αιτήματα των διαδίκων και η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

33. Με δικόγραφο της 28ης Νοεμβρίου 2019, που πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου την ίδια ημέρα, η Aeris άσκησε αναίρεση.

34. Ζητεί από το Δικαστήριο:

– να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη στην υπόθεση T-599/18 καθόσον η διάταξη αυτή κρίνει την προσφυγή απαράδεκτη·

– να αναπέμψει την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο, προκειμένου αυτό να αποφανθεί σύμφωνα με την κρίση που θα εκφέρει το Δικαστήριο επί της προσφυγής, δεχόμενο τα πρωτοδίκως υποβληθέντα αιτήματα της αναιρεσείουσας· και

– να επιφυλαχθεί ως προς τα δικαστικά έξοδα.

35. Με δικόγραφο της 18ης Φεβρουαρίου 2019, το ΕΣΕ αμφισβητεί την αίτηση αναιρέσεως και ζητεί από το Δικαστήριο:

– να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως ως απαράδεκτη ή, εν πάση περιπτώσει, ως αβάσιμη·

– επικουρικώς, να αναπέμψει την υπόθεση ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, προκειμένου αυτό να αποφανθεί οριστικώς·

– όλως επικουρικώς, σε περίπτωση που το Δικαστήριο αποφανθεί οριστικώς, να απορρίψει την προσφυγή στην υπόθεση T-599/18 ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου,

– να καταδικάσει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα ή, επικουρικώς, να επιφυλαχθεί ως προς τα δικαστικά έξοδα της αναιρετικής διαδικασίας.

36. Με δικόγραφο της 20ής Δεκεμβρίου 2019, που πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου την ίδια ημέρα, οι Algebris και Anchorage άσκησαν αναίρεση.

37. Ζητούν από το Δικαστήριο:

– να αναιρέσει το πρώτο σημείο του διατακτικού της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης στην υπόθεση T-2/19·

– να αναιρέσει το δεύτερο σημείο του διατακτικού της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης στην υπόθεση T-2/19 και να καταδικάσει το ΕΣΕ στα δικαστικά του έξοδα, καθώς και στα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν οι αναιρεσείουσες στο πλαίσιο της πρωτοβάθμιας και της παρούσας διαδικασίας, και

– να αναγνωρίσει ότι οι αναιρεσείουσες νομιμοποιούνται να ζητήσουν την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης.

38. Με δικόγραφο της 10ης Μαρτίου 2019, το ΕΣΕ αμφισβητεί την εν λόγω αίτηση αναιρέσεως και ζητεί από το Δικαστήριο:

– να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως ως απαράδεκτη ή, εν πάση περιπτώσει, ως αβάσιμη·

– επικουρικώς, να αναπέμψει την υπόθεση ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, προκειμένου αυτό να αποφανθεί οριστικώς·

– όλως επικουρικώς, σε περίπτωση που το Δικαστήριο αποφανθεί οριστικώς, να απορρίψει την προσφυγή στην υπόθεση T-2/19 ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου,

– να καταδικάσει τις αναιρεσείουσες στα δικαστικά έξοδα ή, επικουρικώς, να επιφυλαχθεί ως προς τα δικαστικά έξοδα της αναιρετικής διαδικασίας.

39. Οι αναιρεσείουσες και το ΕΣΕ ανέπτυξαν γραπτώς τις απόψεις τους επί της εκάστοτε αίτησης αναιρέσεως στις υποθέσεις C-874/19 P και C-934/19 P. Στην υπόθεση C-874/19 P, διεξήχθη επ' ακροατηρίου συζήτηση στις 15 Απριλίου 2021, στην οποία παρέστησαν η Aeris και το ΕΣΕ.

VI. Εκτίμηση

40. Η απορρέουσα από τις υπό κρίση αιτήσεις αναιρέσεως διαφορά δεν έχει ως αντικείμενο ούτε τον νόμιμο χαρακτήρα της απόφασης εξυγίανσης, της οποίας η έκδοση στηρίχθηκε στην πρώτη και τη δεύτερη αποτίμηση [15], ούτε την ουσιαστική ορθότητα των αποτιμήσεων αυτών. Αντιθέτως, στις υπό κρίση υποθέσεις, οι αναιρεσείουσες επιζητούν να υποχρεωθεί το ΕΣΕ να μεριμνήσει για τη διενέργεια εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης της Banco Popular σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 11, του κανονισμού ΕΜΕ.

41. Βάσει της διάταξης αυτής, εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση διενεργείται στην περίπτωση κατά την οποία η προηγηθείσα αποτίμηση ήταν προσωρινή. Το ΕΣΕ αποφάσισε, στην προκειμένη περίπτωση, να μη μεριμνήσει, μετά το πέρας της εξυγίανσης, για τη διενέργεια εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης της Banco Popular σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη. Κατά της απόφασης αυτής έβαλλαν οι πρωτοδίκως ασκηθείσες από τις αναιρεσείουσες προσφυγές.

42. Στο πλαίσιο αυτό, το Γενικό Δικαστήριο, στις αναιρεσιβαλλόμενες διατάξεις, δεν εξέτασε επί της ουσίας κατά πόσον το ΕΣΕ οφείλει, σε μια περίπτωση όπως η υπό κρίση, να μεριμνήσει για τη διενέργεια εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 11, του κανονισμού ΕΜΕ. Αντιθέτως, περιορίστηκε στην εξέταση του δικονομικού ζητήματος κατά πόσον οι αναιρεσείουσες δύνανται να υποβάλουν τέτοιο αίτημα και αν, κατά συνέπεια, νομιμοποιούνται ενεργητικώς προς τούτο.

43. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι αξίωση διενέργειας εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης, εξ ορισμού, δεν υφίσταται εφόσον δεν συντρέχει περίπτωση κατά την οποία η εξυγίανση αποφασίστηκε δυνάμει μιας απλώς προσωρινής αποτίμησης. Επομένως, πρέπει κατ' αρχάς να εξεταστεί κατά πόσον η πρώτη και η δεύτερη αποτίμηση ήταν πράγματι «προσωρινές» κατά την έννοια του άρθρου 20 του κανονισμού ΕΜΕ, πράγμα που αμφισβητείται από το ΕΣΕ στις παρούσες αναιρετικές διαδικασίες (κατωτέρω υπό Α).

44. Ακόμη όμως και αν η πρώτη και η δεύτερη αποτίμηση θεωρηθούν ως «προσωρινές», το παραδεκτό των προσφυγών κατά της απόρριψης της αίτησης διεξαγωγής εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης προϋποθέτει ότι η αποτίμηση αυτή θα μπορούσε, υπό τις περιστάσεις των

[15] Η εν λόγω απόφαση αποτελεί, αντιθέτως, αντικείμενο των επί του παρόντος εκκρεμών ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προσφυγών της Aeris στην υπόθεση T-628/17 (βλ. συναφώς υποσημείωση 14 των παρουσών προτάσεων) και των Algebris και Anchorage στις υποθέσεις T-570/17 και T-575/17.

υπό κρίση υποθέσεων, να παραγάγει αποτελέσματα για τη νομική κατάσταση των αναιρεσειουσών. Στις αναιρεσιβαλλόμενες διατάξεις, το Γενικό Δικαστήριο απάντησε, συναφώς, αρνητικά (κατωτέρω υπό Β.1).

45. Επομένως, στο πλαίσιο των υπό κρίση αιτήσεων αναιρέσεως, πρέπει κατ' ουσίαν να αποσαφηνιστεί ποια είναι τα αποτελέσματα και ο σκοπός της εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης, προκειμένου να εκτιμηθεί κατά πόσον η αποτίμηση αυτή θα μπορούσε, εν προκειμένω, να παραγάγει αποτελέσματα για τη νομική κατάσταση των αναιρεσειουσών. Οι παρούσες κοινές προτάσεις περιορίζονται στην εξέταση αυτού ακριβώς του ζητήματος (κατωτέρω υπό Β.2) [16].

Α. Επί του προσωρινού χαρακτήρα της πρώτης και της δεύτερης αποτίμησης

46. Το Γενικό Δικαστήριο, στις αναιρεσιβαλλόμενες διατάξεις, εξέλαβε ως δεδομένο ότι η πρώτη και η δεύτερη αποτίμηση ήταν «προσωρινές» κατά την έννοια του άρθρου 20, παράγραφος 11, του κανονισμού ΕΜΕ και ότι, ως εκ τούτου, η διενέργεια εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης θα μπορούσε κατ' αρχήν να είναι αναγκαία. Την παραδοχή αυτή συμμερίστηκαν και όλοι οι διάδικοι πρωτοδίκως. Ωστόσο, απαντώντας σε ερώτηση του Δικαστηρίου, το ΕΣΕ υποστήριξε, για πρώτη φορά στο πλαίσιο της αναιρετικής διαδικασίας, την άποψη ότι η δεύτερη αποτίμηση δεν ήταν προσωρινή υπό την έννοια αυτή και ότι, επομένως, ουδόλως ετίθετο ζήτημα διενέργειας εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης.

47. Εντούτοις, το ζήτημα που τίθεται συναφώς είναι αν ο νομικός χαρακτηρισμός της πρώτης και της δεύτερης αποτίμησης ως προσωρινών κατά την έννοια του άρθρου 20, παράγραφος 11, του κανονισμού ΕΜΕ μπορεί ακόμα να εξεταστεί από το Δικαστήριο στο στάδιο της αναιρετικής διαδικασίας, πολλώ δε μάλλον αυτεπαγγέλτως (κατωτέρω υπό 1). Εν πάση περιπτώσει, δεν υπάρχει αμφιβολία, κατά την άποψή μου, ότι οι αποτιμήσεις αυτές πρέπει να χαρακτηριστούν ως προσωρινές (κατωτέρω υπό 2).

1. Επί του παραδεκτού της εξέτασης αυτής στο στάδιο της αναιρετικής διαδικασίας

48. Στο πλαίσιο του συστήματος ελέγχου νομιμότητας ενώπιον των δικαστηρίων της Ένωσης, η διαφορά καθορίζεται και οριοθετείται, κατ' αρχήν, μόνον από τους διαδίκους, οι οποίοι και καθορίζουν το αντικείμενο της διαφοράς [17].

49. Ο δικαστικός έλεγχος που ασκείται από το Δικαστήριο στο πλαίσιο της αναιρετικής διαδικασίας αφορά, κατ' αρχήν, μόνον λόγους ακυρώσεως και αμυντικούς ισχυρισμούς που έχουν ήδη προβληθεί στο πλαίσιο της διαδικασίας ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου. Λόγοι ακυρώσεως και αμυντικοί ισχυρισμοί που θα μπορούσαν να προβληθούν στο πλαίσιο της διαδικασίας ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, αλλά δεν προβλήθηκαν, δεν είναι παραδεκτοί κατ' αναίρεση [18].

[16] Ως εκ τούτου, οι παρούσες κοινές προτάσεις δεν πραγματεύονται ούτε το παραδεκτό των επιμέρους λόγων αναιρέσεως στις υποθέσεις C-874/19 P και C-934/19 P, το οποίο έχει αμφισβητηθεί από το ΕΣΕ, ούτε το ζήτημα της ενεργητικής νομιμοποίησης των Algebris και Anchorage να προσφύγουν ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου στο όνομα ορισμένων Ταμείων, το οποίο έχει προβάλει το ΕΣΕ τόσο ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου όσο και στην υπόθεση C-934/19 P.

[17] Αποφάσεις της 10ης Δεκεμβρίου 2013, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας κ.λπ. (C-272/12 P, EU:C:2013:812, σκέψη 27), και της 14ης Νοεμβρίου 2017, British Airways κατά Επιτροπής (C-122/16 P, EU:C:2017:861, σκέψη 87).

[18] Αποφάσεις της 23ης Νοεμβρίου 2000, British Steel κατά Επιτροπής (C-1/98 P, EU:C:2000:644, σκέψη 47), της 29ης Απριλίου 2004, IPK-München και Επιτροπή (C-199/01 P und C-200/01 P, EU:C:2004:249, σκέψη 52), και της 21ης Σεπτεμβρίου 2006, JCB Service κατά Επιτροπής (C-167/04 P, EU:C:2006:594, σκέψη 114).

50. Ωστόσο, πρωτοδίκως, το ΕΣΕ δεν αμφισβήτησε τον προσωρινό χαρακτήρα της πρώτης και της δεύτερης αποτίμησης και, ως εκ τούτου, το ζήτημα αυτό δεν αποτέλεσε αντικείμενο της διαφοράς. Επομένως, δεν δύναται να επικαλεστεί συναφώς νέο αμυντικό ισχυρισμό στο πλαίσιο της αναιρετικής διαδικασίας [19].

51. Βεβαίως, ορισμένοι λόγοι ακυρώσεως μπορούν, ή και πρέπει, να εξετάζονται αυτεπαγγέλτως [20]. Συναφώς, στην αναιρετική διαδικασία, το Δικαστήριο μπορεί να εξετάσει αυτεπαγγέλτως έναν λόγο ακυρώσεως ή αμυντικό ισχυρισμό τον οποίο θα έπρεπε να έχει εξετάσει αυτεπαγγέλτως το Γενικό Δικαστήριο. Ωστόσο, λόγος ακυρώσεως ή αμυντικός ισχυρισμός ο οποίος αφορά την ουσιαστική νομιμότητα απόφασης και ο οποίος στηρίζεται σε παραβίαση των Συνθηκών ή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικού με την εφαρμογή τους, κατά την έννοια του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, μπορεί αντιθέτως να εξετασθεί από τον δικαστή της Ένωσης μόνον εφόσον προβλήθηκε (εμπροθέσμως) από διάδικο [21].

52. Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι ο αυτεπάγγελτος έλεγχος από το Γενικό Δικαστήριο μιας προϋπόθεσης εφαρμογής του προσβαλλόμενου μέτρου είναι απαράδεκτος αν κανένας από τους διαδίκους δεν αμφισβήτησε τη συνδρομή της εν λόγω προϋπόθεσης εφαρμογής [22].

53. Ωστόσο, ο χαρακτηρισμός της πρώτης και της δεύτερης αποτίμησης ως προσωρινών κατά την έννοια του άρθρου 20, παράγραφος 11, του κανονισμού ΕΜΕ συνιστά αμυντικό ισχυρισμό ο οποίος αφορά την ουσιαστική νομιμότητα της απόφασης περί μη διενέργειας εκ των υστέρων οριστικής εκτίμησης. Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από το γράμμα της διάταξης αυτής, η ύπαρξη προσωρινής αποτίμησης αποτελεί προϋπόθεση για τη διενέργεια εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης.

54. Επομένως, το Δικαστήριο θα μπορούσε να εξετάσει τον προσωρινό χαρακτήρα της πρώτης και της δεύτερης αποτίμησης μόνον αν αυτός είχε παραδεκτώς αμφισβητηθεί από έναν από τους διαδίκους ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου. Ωστόσο, καθόσον το ΕΣΕ το έπραξε τούτο κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση στο πλαίσιο της αναιρετικής διαδικασίας, ο εν λόγω ισχυρισμός πρέπει να απορριφθεί ως εκπρόθεσμος [23]. Επομένως, το ζήτημα αυτό δεν μπορεί να εξεταστεί εν προκειμένω.

2. Επί της εξέτασης επί της ουσίας

55. Σε περίπτωση που το Δικαστήριο κρίνει παρά ταύτα δυνατή την αυτεπάγγελτη εξέταση του προσωρινού χαρακτήρα της πρώτης και της δεύτερης αποτίμησης στο στάδιο της αναιρετικής διαδικασίας, θα εξετάσω το ζήτημα αυτό, επικουρικώς, στην ανάλυση που ακολουθεί.

56. Προς τούτο, είναι αναγκαίο, κατ' αρχάς, να υπομνησθεί ο τρόπος λειτουργίας και η σημασία της αποτίμησης για τους σκοπούς της εξυγίανσης [κατωτέρω υπό α)]. Στη συνέχεια, μπορεί να επιλυθεί το ζήτημα αν η πρώτη και η δεύτερη αποτίμηση πρέπει να θεωρηθούν προσωρινές [κατωτέρω υπό β)].

19 Πρβλ., επίσης, αποφάσεις της 26ης Σεπτεμβρίου 2013, Dow Chemical κατά Επιτροπής (C-179/12 P, EU:C:2013:605, σκέψη 82), και της 30ής Απριλίου 2014, FLSmidth κατά Επιτροπής (C-238/12 P, EU:C:2014:284, σκέψη 42).

20 Αποφάσεις της 10ης Δεκεμβρίου 2013, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας κ.λπ. (C-272/12 P, EU:C:2013:812, σκέψη 28), καθώς και της 14ης Νοεμβρίου 2017, British Airways κατά Επιτροπής (C-122/16 P, EU:C:2017:861, σκέψη 88).

21 Βλ. απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 2013, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας κ.λπ. (C-272/12 P, EU:C:2013:812, σκέψη 28).

22 Βλ. απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 2013, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας κ.λπ. (C-272/12 P, EU:C:2013:812, σκέψη 33).

23 Βλ. σημείο 50 των παρουσών προτάσεων.

α) Ο τρόπος λειτουργίας και η σημασία της αποτίμησης για τους σκοπούς της εξυγίανσης

57. Στο πλαίσιο κάθε εξυγίανσης, διενεργούνται (τουλάχιστον) τρεις αποτιμήσεις του προβληματικού πιστωτικού ιδρύματος. Βεβαίως, το άρθρο 20 του κανονισμού ΕΜΕ διακρίνει ρητώς μόνο μεταξύ μιας αποτίμησης που διενεργείται πριν από την εξυγίανση (παράγραφοι 1 έως 10) και μιας αποτίμησης που πραγματοποιείται μετά την εξυγίανση (παράγραφοι 16 έως 18). Ωστόσο, από την αιτιολογική σκέψη 1 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2018/345 [24] προκύπτει ότι, πριν από την εξυγίανση, ήτοι εκ των προτέρων, διενεργούνται δύο διαφορετικές αποτιμήσεις. Οι δύο αυτές αποτιμήσεις, εφόσον διενεργηθούν, μπορούν να είναι μόνον προσωρινές [25]. Η τρίτη αποτίμηση αποτελεί εκ των υστέρων [26] αποτίμηση, η οποία δεν πρέπει ωστόσο να συγχέεται με την εν προκειμένω απαιτούμενη εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 11, του κανονισμού ΕΜΕ.

58. Σκοπός της πρώτης αποτίμησης είναι, βάσει του άρθρου 20, παράγραφος 5, στοιχείο α′, του κανονισμού ΕΜΕ, να διαπιστωθεί τεκμηριωμένα εάν πληρούνται ή όχι οι προϋποθέσεις εξυγίανσης ή οι προϋποθέσεις απομείωσης ή μετατροπής κεφαλαιακών μέσων. Προς τούτο, η αποτίμηση αυτή στηρίζεται, κατ' ουσίαν, στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και στις υποχρεώσεις του οικείου πιστωτικού ιδρύματος, προκειμένου να διαπιστωθεί αν υφίσταται ή επαπειλείται, βάσει του ισολογισμού, υπερχρέωση ή αδυναμία πληρωμών [27]. Η δεύτερη αποτίμηση αποσκοπεί ιδίως στη λήψη απόφασης σχετικά με την επιλογή του εργαλείου εξυγίανσης και τη διαμόρφωση της στρατηγικής εξυγίανσης (βλ. άρθρο 20, παράγραφος 5, στοιχεία β′ έως ζ′, του κανονισμού ΕΜΕ). Στο πλαίσιο αυτό, επιδιώκεται να υπολογιστεί η οικονομική αξία των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων [28]. Η τρίτη αποτίμηση έχει ως σκοπό να εξεταστεί, μετά την εφαρμογή των δράσεων εξυγίανσης, κατά πόσον οι μέτοχοι ή οι πιστωτές θα τύχαιναν καλύτερης αντιμετώπισης στο πλαίσιο κανονικής διαδικασίας αφερεγγυότητας. Τούτο δε προκειμένου να διασφαλισθεί ότι η διοικητική παρέμβαση δεν περιάγει κανέναν πιστωτή σε κατάσταση δυσμενέστερη από εκείνη στην οποία θα βρισκόταν σε περίπτωση εκκαθάρισης του οικείου πιστωτικού ιδρύματος στο πλαίσιο κανονικής διαδικασίας αφερεγγυότητας [λεγόμενη αρχή της μη χειροτέρευσης της θέσης των πιστωτών («No creditor worse off»)]. Ειδάλλως, γεννάται αξίωση αποζημίωσης δυνάμει του άρθρου 76, παράγραφος 1, στοιχείο ε′, του κανονισμού ΕΜΕ.

59. Η δεύτερη αποτίμηση ασκεί τη μεγαλύτερη επιρροή στη συγκεκριμένη διαμόρφωση της απόφασης εξυγίανσης και, ως εκ τούτου, επί της νομικής κατάστασης των μετόχων και των πιστωτών [29]. Συγκεκριμένα, το αποτέλεσμα της αποτίμησης αυτής –ειδικότερα, η διαπιστωθείσα

[24] Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός της Επιτροπής, της 14ης Νοεμβρίου 2017, για τη συμπλήρωση της οδηγίας 2014/59/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα που προσδιορίζουν τα κριτήρια σχετικά με τη μεθοδολογία για την εκτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων ιδρυμάτων ή οντοτήτων (ΕΕ 2018, L 67, σ. 8) (στο εξής: κανονισμός 2018/345).

[25] Βλ. άρθρο 20, παράγραφοι 3, 10 και 11, του κανονισμού ΕΜΕ.

[26] Βλ. άρθρο 1, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2018/344 της Επιτροπής, της 14ης Νοεμβρίου 2017, για τη συμπλήρωση της οδηγίας 2014/59/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα που προσδιορίζουν τα κριτήρια σχετικά με τις μεθοδολογίες για την αποτίμηση της διαφοράς ως προς τη μεταχείριση κατά την εξυγίανση (ΕΕ 2019, L 67, σ. 3) (στο εξής: κανονισμός 2018/334).

[27] Βλ. άρθρο 18, παράγραφος 4, στοιχεία β′ και γ′, του κανονισμού ΕΜΕ.

[28] Βλ. αιτιολογική σκέψη 7 του κανονισμού 2018/345.

[29] Βλ., συναφώς, επίσης, αιτιολογική σκέψη 63 του κανονισμού ΕΜΕ.

αρνητική διαφορά μεταξύ της αξίας των περιουσιακών στοιχείων και του ύψους των υποχρεώσεων της οικείας τράπεζας (στο εξής: κεφαλαιακό έλλειμμα)– καθορίζει σε ποιον βαθμό είναι αναγκαία η απομείωση και η μετατροπή κεφαλαιακών μέσων [30].

60. Η απομείωση και η μετατροπή κεφαλαιακών μέσων, με τις οποίες υλοποιείται ο θεσμός της διάσωσης με ίδια μέσα («bail-in»), μπορούν να χαρακτηριστούν ως ο «πυρήνας» της τραπεζικής εξυγίανσης στο πλαίσιο του Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης («Single Resolution Mechanism», στο εξής: ΕΜΕ). Συγκεκριμένα, κατά τη δημιουργία του μηχανισμού αυτού, ο Ευρωπαίος νομοθέτης έλαβε τη θεμελιώδη απόφαση να επωμίζονται τις ζημίες των υπό πτώχευση τραπεζών οι μέτοχοι και οι πιστωτές, αντί των φορολογουμένων [31]. Ως εκ τούτου, ο ΕΜΕ καθιέρωσε τον θεσμό της διάσωσης με ίδια μέσα. Ο θεσμός αυτός συνίσταται, ειδικότερα, στη λογιστική αναδιάρθρωση, ήτοι την αντιστάθμιση των ζημιών και, ενδεχομένως, την ανακεφαλαιοποίηση τράπεζας, *μέσω της απομείωσης και μετατροπής κεφαλαιακών μέσων* των οποίων κάτοχοι είναι οι μέτοχοι και οι πιστωτές της οικείας τράπεζας. Το αντίθετο είναι το «bail-out», ήτοι η αντιστάθμιση των ζημιών και η ανακεφαλαιοποίηση *μέσω της εισφοράς κεφαλαίου*, συνήθως υπό τη μορφή χρησιμοποιήσεως φορολογικών εσόδων του κράτους.

61. Ο θεσμός της διάσωσης με ίδια μέσα εμφανίζεται στον κανονισμό ΕΜΕ τόσο ως αυτοτελές εργαλείο εξυγίανσης (άρθρο 27) όσο και με τη μορφή της «εξουσίας απομείωσης και μετατροπής κεφαλαιακών μέσων» που προβλέπεται στο άρθρο 21 του κανονισμού ΕΜΕ [32]. Η εξουσία αυτή δεν αποτελεί εργαλείο εξυγίανσης stricto sensu, αλλά ασκείται, κατά κανόνα, πριν από την εφαρμογή ενός εκ των τριών άλλων εργαλείων εξυγίανσης, προκειμένου να διασφαλιστεί, στο πλαίσιο κάθε εξυγίανσης, ότι οι μέτοχοι και οι πιστωτές θα κληθούν να επωμιστούν τις ζημιές στην προσήκουσα έκταση. Τούτο συνέβη και στην προκειμένη περίπτωση, δεδομένου ότι, πριν από την εφαρμογή του εργαλείου της πώλησης δραστηριοτήτων, που προβλέπεται στο άρθρο 24 του κανονισμού ΕΜΕ, το ΕΣΕ προέβη σε απομείωση και μετατροπή κεφαλαιακών μέσων [33].

62. Συγκεκριμένα, η απομείωση κεφαλαιακών μέσων καθιστά δυνατή την απορρόφηση ζημιών, δεδομένου ότι κατ' αυτόν τον τρόπο –για να το θέσω απλά– «μειώνεται» το παθητικό του ισολογισμού κατά το ύψος της ονομαστικής αξίας των μέσων αυτών. Επομένως, όταν πραγματοποιούνται απομειώσεις στο ενεργητικό, μπορούν κατ' αυτόν τον τρόπο να αντισταθμιστούν λογιστικώς. Επιπλέον, μέσω της λογιστικής μετατροπής των λεγόμενων σχετικών κεφαλαιακών μέσων σε κοινές μετοχές της κατηγορίας 1 μπορεί να επιτευχθεί ο απαιτούμενος βάσει του άρθρου 92, παράγραφος 1, του κανονισμού CRR δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 και, ως εκ τούτου, να ανακεφαλαιοποιηθεί η τράπεζα [34]. Συγκεκριμένα, όταν υποχρεώσεις όπως ορισμένες ομολογίες και τίτλοι μειωμένης εξασφάλισης (τα σχετικά κεφαλαιακά μέσα) [35] μετατρέπονται σε μετοχές (ήτοι σε κοινές μετοχές της κατηγορίας 1) [36], αυξάνεται η αναλογία των κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 στο σύνολο των υποχρεώσεων και, ως εκ τούτου, αυξάνεται και ο ανωτέρω δείκτης.

[30] Πρβλ. απόφαση της 4ης Μαρτίου 2021, Liaño Reig κατά ΕΣΕ (C-947/19 P, EU:C:2021:172, σκέψη 73). Τούτο προκύπτει, μεταξύ άλλων, από το άρθρο 21, παράγραφος 8, δεύτερο εδάφιο, και παράγραφος 10, καθώς και από το άρθρο 27, παράγραφος 13, του κανονισμού ΕΜΕ.

[31] Βλ. αιτιολογική σκέψη 73, καθώς και άρθρο 14, παράγραφος 2, του κανονισμού ΕΜΕ.

[32] Μια βασική διαφορά μεταξύ της διάσωσης με ίδια μέσα βάσει του άρθρου 27 και της απομείωσης και μετατροπής βάσει του άρθρου 21 αφορά την έκταση της ενδεχόμενης ευθύνης: βάσει του άρθρου 21, σε απομείωση και μετατροπή υπόκεινται μόνον τα ρυθμιστικά ίδια κεφάλαια (ήτοι οι κοινές μετοχές και τα πρόσθετα μέσα της κατηγορίας 1, καθώς και τα μέσα της κατηγορίας 2), ενώ στη διάσωση με ίδια μέσα απομειώνονται και μετατρέπονται, κατ' αρχήν, όλες οι υποχρεώσεις της τράπεζας μέχρι του ορίου της εγγύησης των καταθέσεων.

[33] Βλ. σημείο 18 των παρουσών προτάσεων.

[34] Βλ., για παράδειγμα, άρθρο 27, παράγραφος 13, στοιχείο β', του κανονισμού ΕΜΕ.

[35] Βλ., για τον ορισμό, άρθρο 3, παράγραφος 1, σημείο 51, του κανονισμού ΕΜΕ.

[36] Βλ. άρθρο 28, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού CRR.

63. Συναφώς, η απομείωση και η μετατροπή των κεφαλαιακών μέσων ακολουθούν, εν προκειμένω, ορισμένη σειρά προτεραιότητας, τη λεγόμενη διαδοχική ευθύνη βάσει του άρθρου 17 του κανονισμού ΕΜΕ [37]. Πρόκειται, κατ' ουσίαν, για αντιστροφή της πτωχευτικής ιεραρχίας. Επομένως, οι ζημίες αντισταθμίζονται, αρχικά, με απομείωση μετοχών, στη συνέχεια, με απομείωση και/ή μετατροπή ορισμένων μακροπρόθεσμων ομολογιών μειωμένης εξασφάλισης και παρόμοιων υποχρεώσεων κ.λπ.

64. Όσο μεγαλύτερο είναι το κεφαλαιακό έλλειμμα που διαπιστώνεται βάσει της δεύτερης αποτίμησης τόσο ευρύτερη είναι η επιβαλλόμενη από το άρθρο 17 του κανονισμού ΕΜΕ ευθύνη των πιστωτών [38].

65. Ο αναγκαίος για τη διαπίστωση του κεφαλαιακού ελλείμματος προσδιορισμός της οικονομικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων της οικείας τράπεζας στο πλαίσιο της αποτίμησης σύμφωνα με το άρθρο 20 του κανονισμού ΕΜΕ είναι ιδιαίτερα περίπλοκος. Επιπλέον, εξαρτάται, σε μεγάλο βαθμό, από ορισμένες γενικές προϋποθέσεις, όπως τον χρόνο, τον όγκο και την ποιότητα των διαθέσιμων δεδομένων και τις συνθήκες της αγοράς [39].

66. Ωστόσο, όταν διαφαίνεται ότι η οικονομική κατάσταση μιας τράπεζας επιδεινώνεται ταχέως, ο χρόνος είναι περιορισμένος. Συγκεκριμένα, σε περίπτωση απώλειας της εμπιστοσύνης της αγοράς, η κατάρρευση δεν μπορεί πλέον να αποτραπεί χωρίς κρατική παρέμβαση [40].

67. Προκειμένου να αποφευχθεί τούτο και, επομένως, να ελαχιστοποιηθεί κατά το δυνατόν ο αντίκτυπος στη συνολική οικονομία, η οδηγία BRRD και ο κανονισμός ΕΜΕ παρέχουν στις αρχές εξυγίανσης ευρύτατες εξουσίες, ώστε να *προλαμβάνουν* την κατάρρευση. Για τον σκοπό αυτόν, πρέπει όμως πρωτίστως να μπορούν να δρουν ταχέως, αποτελεσματικά και αποφασιστικά [41].

68. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο το άρθρο 20, παράγραφος 10, του κανονισμού ΕΜΕ προβλέπει ότι, σε περίπτωση που η εξυγίανση πρέπει να γίνει επειγόντως, μπορεί να πραγματοποιείται προσωρινή αποτίμηση.

β) Ο προσωρινός χαρακτήρας της πρώτης και της δεύτερης αποτίμησης στις υπό κρίση υποθέσεις

69. Βάσει του άρθρου 20, παράγραφος 11, του κανονισμού ΕΜΕ, μια (εκ των προτέρων) αποτίμηση πρέπει να θεωρείται προσωρινή αν δεν πληροί όλες τις απαιτήσεις των παραγράφων 1 και 4 έως 9· στην περίπτωση αυτή, διενεργείται το συντομότερο δυνατόν εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση, η οποία συμμορφώνεται πλήρως με όλες τις απαιτήσεις που προβλέπονται στις παραγράφους αυτές.

70. Το άρθρο 20, παράγραφος 1, προβλέπει ότι η αποτίμηση διενεργείται από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα. Εάν τούτο δεν είναι εφικτό, μπορεί βάσει της παραγράφου 3 να πραγματοποιηθεί από το ΕΣΕ, αλλά τότε θεωρείται προσωρινή. Δεδομένου ότι, εν προκειμένω, η πρώτη αποτίμηση διενεργήθηκε από το ΕΣΕ, δεν υπάρχει, επομένως, αμφιβολία ως προς τον προσωρινό της χαρακτήρα.

37 Βλ., συναφώς, σημείο 9 των παρουσών προτάσεων.

38 Βλ., συναφώς, σημείο 59 των παρουσών προτάσεων.

39 European Banking Authority, Handbook on Valuation for Purposes of Resolution, 22 Φεβρουαρίου 2019, σ. 7.

40 Βλ. Adolff/Eschwey, *Lastenverteilung bei der Finanzmarktstabilisierung*, ZHR 177 (2013), σ. 904, 910 έως 912· Binder, *Ausgestaltung und Umsetzung der aufsichtsrechtlichen Restrukturierung*, ZBB 2012, 417, 421.

41 Πρβλ. απόφαση της 6ης Μαΐου 2021, ABLV Bank κ.λπ. κατά ΕΚΤ (C-551/19 P και C-552/19 P, EU:C:2021:369, σκέψη 55).

71. Αντιθέτως, η δεύτερη αποτίμηση διενεργήθηκε από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα, την Deloitte. Επομένως, όπως προκύπτει από το γράμμα του άρθρου 20, παράγραφος 11, του κανονισμού ΕΜΕ, ο χαρακτηρισμός της ως «προσωρινής» εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από το αν πληροί τις απαιτήσεις των παραγράφων 4 έως 9 του άρθρου αυτού.

72. Μεταξύ των εν λόγω απαιτήσεων περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, η ύπαρξη επικαιροποιημένου ισολογισμού και έκθεσης σχετικά με την οικονομική κατάσταση του ιδρύματος (παράγραφος 7, στοιχείο α′), η ανάλυση και εκτίμηση της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων (στοιχείο β′) και η απαρίθμηση σε κατάλογο των εκκρεμών λογιστικών και εξωλογιστικών υποχρεώσεων που εμφανίζονται στα βιβλία και τα αρχεία της, με στοιχεία σχετικά με τις αντίστοιχες πιστώσεις και τη σειρά ευθύνης τους σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού ΕΜΕ (στοιχείο γ′). Στις περιπτώσεις εφαρμογής του εργαλείου εξυγίανσης της πώλησης δραστηριοτήτων, πρέπει επίσης να πραγματοποιείται, βάσει της παραγράφου 8, εκτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων της επιχείρησης στη βάση της αγοραίας αξίας. Τέλος, κατά την παράγραφο 9, η αποτίμηση περιέχει στοιχεία σχετικά με την κατάταξη των πιστωτών σε τάξεις σύμφωνα με τη σειρά ευθύνης τους, καθώς και εκτίμηση της μεταχείρισης που θα μπορούσε να αναμένεται για κάθε τάξη σε περίπτωση κανονικής διαδικασίας αφερεγγυότητας.

73. Ωστόσο, αντιθέτως προς όσα υποστήριξε το ΕΣΕ κατά την επ’ ακροατηρίου συζήτηση στην υπόθεση C-874/19 P, από το γεγονός και μόνον ότι η δεύτερη αποτίμηση περιέχει όλα αυτά τα στοιχεία τουλάχιστον κατά προσέγγιση δεν μπορεί να συναχθεί ότι είναι οριστική.

74. Τούτο προκύπτει ευθέως από το ίδιο το γράμμα του άρθρου 20, παράγραφος 10, του κανονισμού ΕΜΕ: συγκεκριμένα, κατά τη διάταξη αυτή, οι απαιτήσεις των παραγράφων 1, 4, 7 και 9 πρέπει να πληρούνται ακόμη και σε περίπτωση που, λόγω των έκτακτων περιστάσεων της περίπτωσης, μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο προσωρινή αποτίμηση, στον βαθμό που το επιτρέπουν οι περιστάσεις. Με άλλα λόγια, μια αποτίμηση μπορεί βάσει της διάταξης αυτής να θεωρηθεί προσωρινή ακόμη και στην περίπτωση που πληροί τις εν λόγω απαιτήσεις κατά προσέγγιση. Αυτό που έχει καθοριστική σημασία είναι το κατά πόσον πληροί τις απαιτήσεις αυτές «πλήρως», διότι μόνον τότε μπορεί μια αποτίμηση, βάσει του άρθρου 20, παράγραφος 11, να θεωρηθεί οριστική.

75. Ο προσωρινός ή οριστικός χαρακτήρας της αποτίμησης αποτελεί, επομένως, *ποιοτικό στοιχείο*, του οποίου η συνδρομή εξαρτάται ιδίως από τον διαθέσιμο χρόνο [42]. Ενδεικτικό συναφώς είναι, για παράδειγμα, το γεγονός ότι οι σχετικές διατάξεις στηρίζονται στην παραδοχή ότι η προσωρινή αποτίμηση διενεργείται βασιζόμενη σε ελλιπέστερες πληροφορίες και δεδομένα [43]. Τούτο όμως οφείλεται ακριβώς στην έλλειψη χρόνου για τη συλλογή και εξέταση των δεδομένων αυτών. Κατ’ εκτίμηση των ειδικών, για την αποτίμηση τράπεζας απαιτούνται, κατά μέσο όρο, τουλάχιστον έξι μήνες [44]. Ανάλογα με την εκάστοτε συγκεντρωτική λογιστική κατάσταση και τη συγκεκριμένη δραστηριότητα, ενδέχεται να πρέπει να αναμένεται ακόμη μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

[42] Βλ., συναφώς, σημείο 65 των παρουσών προτάσεων.

[43] Βλ. άρθρο 6, στοιχείο ε′, του κανονισμού 2018/345, καθώς και European Banking Authority, Handbook on Valuation for Purposes of Resolution, 22 Φεβρουαρίου 2019, σ. 15 και 26.

[44] Βλ. Philippon/Salord, *Bail-in and Bank Resolution in Europe*, International Center for Monetary and Banking Studies, 2017, σ. 47.

76. Στην πράξη, επομένως, κατά κανόνα οι εξυγιάνσεις θα πραγματοποιούνται, κατ' ανάγκη, με βάση μια προσωρινή αποτίμηση [45]. Για αυτόν ακριβώς τον λόγο, το άρθρο 20, παράγραφος 13, του κανονισμού ΕΜΕ ορίζει ότι η προσωρινή αποτίμηση μπορεί να αποτελέσει έγκυρη βάση για τη λήψη απόφασης εξυγίανσης [46].

77. Στις υπό κρίση υποθέσεις, η έκτη μεγαλύτερη ισπανική τράπεζα, της οποίας ο ισολογισμός ανερχόταν σε 130 δισεκατομμύρια ευρώ και περιλάμβανε πολύ δυσχερώς αποτιμήσιμα περιουσιακά στοιχεία, όπως προβληματικές πιστώσεις, ακίνητα περιουσιακά στοιχεία και λανθάνουσες φορολογικές απαιτήσεις, αποτιμήθηκε εντός δώδεκα ημερών. Στο χρονικό αυτό διάστημα, δεν μπορούσαν όμως να καταγραφούν όλα τα περιουσιακά στοιχεία και όλες οι υποχρεώσεις, λόγος για τον οποίο η Deloitte χαρακτήρισε η ίδια την αποτίμηση ως «προσωρινή» [47]. Αντιθέτως, οι ελεγκτές επικεντρώθηκαν κατ' ανάγκην στα βασικά περιουσιακά στοιχεία και στις βασικές υποχρεώσεις [48].

78. Η προσέγγιση αυτή δικαιολογείται απολύτως στο πλαίσιο της προσωρινής αποτίμησης και ακριβώς για τον λόγο αυτόν η προσωρινή αποτίμηση περιλαμβάνει, βάσει του άρθρου 20, παράγραφος 10, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού ΕΜΕ, πρόβλεψη για πρόσθετες ζημίες [49]. Η εν προκειμένω επίμαχη δεύτερη αποτίμηση περιέχει, αναμφισβήτητα, τέτοια πρόβλεψη.

79. Συναφώς, το ΕΣΕ υποστήριξε βέβαια, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση στην υπόθεση C-874/19 P, ότι το γράμμα του άρθρου 20, παράγραφος 10, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού ΕΜΕ δεν αποκλείει εκ προοιμίου ότι τέτοια πρόβλεψη μπορεί να περιλαμβάνεται και σε οριστική αποτίμηση.

80. Η ερμηνεία αυτή πρέπει όμως να απορριφθεί. Συγκεκριμένα, από το άρθρο 13 του κανονισμού 2018/345 προκύπτει ότι η ως άνω πρόβλεψη προορίζεται να καλύψει πρόσθετες ζημίες οι οποίες, κατά τον χρόνο της προσωρινής αποτίμησης, ήταν ακόμα αβέβαιες ή δεν μπορούσαν να καταγραφούν. Αντιθέτως, η οριστική αποτίμηση έχει ακριβώς ως σκοπό να διασφαλιστεί ότι κάθε σχετική με περιουσιακά στοιχεία ζημία θα μπορεί να καταγραφεί πλήρως και ότι θα μπορεί να ληφθεί απόφαση από μεταβατικό ίδρυμα ή από φορέα διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων σχετικά με την επανεγγραφή απαιτήσεων ή την αύξηση του ανταλλάγματος (άρθρο 20, παράγραφος 11, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού ΕΜΕ). Για όσο διάστημα όμως περιλαμβάνεται πρόβλεψη για πρόσθετες ζημίες, οι διαπιστώσεις αυτές δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν. Αντιθέτως, το πραγματικό κεφαλαιακό έλλειμμα μπορεί να προσδιοριστεί μόνον κατόπιν πλήρους αποτίμησης του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

81. Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι ορθώς το Γενικό Δικαστήριο δέχτηκε ότι η πρώτη και η δεύτερη αποτίμηση ήταν προσωρινές.

[45] Βλ., μεταξύ άλλων, Wojcik, *Bail-in in the Banking Union*, CMLR 53 (2016) 91 (110)· Binder, *Komplexitätsbewältigung durch Verwaltungsverfahren*, ZHR 179 (2015) 83 (120).

[46] Gardella, σε: Busch/Ferranini (επιμ.), European Banking Union, *Bail-in and the Financing of Resolution within the SRM Framework*, 1η έκδοση 2015, 11.55.

[47] Βλ., επίσης, σημείο 16 των παρουσών προτάσεων.

[48] Βλ. de Groen, *Valuation reports in the context of banking resolution: What are the challenges*?, Economic Governance Support Unit, European Parliament, Ιούνιος 2018, PE 624.418, σ. 11.

[49] European Banking Authority, Handbook on Valuation for Purposes of Resolution, 22 Φεβρουαρίου 2019, σ. 12 και 26.

Β. Επί των αιτήσεων αναιρέσεως

82. Οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν, κατ' ουσίαν, ότι η κατάσταση της Banco Popular στο πλαίσιο της δεύτερης προσωρινής αποτίμησης υποτιμήθηκε εν τέλει σε σημαντικό βαθμό, ιδίως λόγω της ως άνω πρόβλεψης. Εξ αυτού συνάγεται, κατά την άποψή τους, ότι η απομείωση και/ή η μετατροπή των κεφαλαιακών τους μέσων δεν ήταν δικαιολογημένες στην έκταση που πραγματοποιήθηκαν και ότι, επομένως, βάσει της εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης, θα είχαν δικαίωμα να λάβουν χρηματικό αντιστάθμισμα ή αποζημίωση.

1. Οι αναιρεσιβαλλόμενες διατάξεις

83. Αντιθέτως, με τις αναιρεσιβαλλόμενες διατάξεις, το Γενικό Δικαστήριο απεφάνθη ότι η εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση δεν θα μπορούσε, υπό τις περιστάσεις των υπό κρίση υποθέσεων, να παραγάγει αποτελέσματα για τη νομική κατάσταση των αναιρεσειουσών. Για τον λόγο αυτόν, απέρριψε τις προσφυγές ως απαράδεκτες.

84. Συναφώς, δεν δέχθηκε, στην περίπτωση των Algebris και Anchorage, τον άμεσο επηρεασμό τους κατά την έννοια του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ[50], δεδομένου ότι, για να συντρέχει η προϋπόθεση αυτή, απαιτείται κατά πάγια νομολογία, μεταξύ άλλων, το ζητούμενο μέτρο να παράγει άμεσα αποτελέσματα για τη νομική κατάσταση του προσφεύγοντος[51]. Στην περίπτωση της Aeris, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η απόφαση να μην πραγματοποιηθεί εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση δεν αποτελεί πράξη δεκτική προσφυγής κατά την έννοια του άρθρου 263, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ. Συγκεκριμένα, τα δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα της απόφασης αυτής δεν είναι ικανά να θίξουν τα συμφέροντα της Aeris μεταβάλλοντας χαρακτηριστικώς τη νομική κατάστασή της[52].

85. Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι η τελευταία αυτή απαίτηση συμπίπτει με την απαίτηση άμεσου επηρεασμού, η οποία πρέπει να πληρούται στο πλαίσιο προσφυγών ακυρώσεως στις οποίες οι προσφεύγοντες δεν είναι αποδέκτες της σχετικής πράξης της Ένωσης, όπως εν προκειμένω οι Algebris και Anchorage[53]. Επομένως, το νομικό ζήτημα που τίθεται σε αμφότερες τις υποθέσεις ταυτίζεται.

86. Το Γενικό Δικαστήριο αιτιολόγησε την κρίση του ότι η διενέργεια εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης της Banco Popular ουδόλως θα μπορούσε να παραγάγει αποτελέσματα για τη νομική κατάσταση των αναιρεσειουσών, κατ' ουσίαν, με το σκεπτικό ότι, στις υπό κρίση υποθέσεις, η αποτίμηση αυτή δεν θα μπορούσε να οδηγήσει στην επίτευξη κανενός από τους σκοπούς που μνημονεύονται στο άρθρο 20, παράγραφος 11, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού ΕΜΕ και ότι, επομένως, θα ήταν χωρίς αποτέλεσμα για τις αναιρεσείουσες.

87. Βάσει του στοιχείου α' της διάταξης αυτής, σκοπός της εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης είναι, αφενός, να διασφαλίζεται ότι κάθε ζημία που αφορά περιουσιακά στοιχεία της υπό εξυγίανση τράπεζας καταγράφεται πλήρως στα λογιστικά της βιβλία. Ωστόσο, κατά την άποψη

[50] Βλ. σκέψη 64 της αναιρεσιβαλλόμενης διάταξης στην υπόθεση T-2/19.

[51] Αποφάσεις της 5ης Μαΐου 1998, Glencore Grain κατά Επιτροπής (C-404/96 P, EU:C:1998:196, σκέψη 41), της 13ης Οκτωβρίου 2011, Deutsche Post και Γερμανία κατά Επιτροπής (C-463/10 P και C-475/10 P, EU:C:2011:656, σκέψη 66), και της 6ης Νοεμβρίου 2018, Scuola Elementare Maria Montessori κατά Επιτροπής, Επιτροπή κατά Scuola Elementare Maria Montessori και Επιτροπή κατά Ferracci (C-622/16 P έως C-624/16 P, EU:C:2018:873, σκέψη 42).

[52] Βλ. σκέψη 61 της αναιρεσιβαλλόμενης διάταξης στην υπόθεση T-599/18.

[53] Απόφαση της 13ης Οκτωβρίου 2011, Deutsche Post και Γερμανία κατά Επιτροπής (C-463/10 P και C-475/10 P, EU:C:2011:656, σκέψη 38).

του Γενικού Δικαστηρίου, ο σκοπός αυτός δεν μπορεί πλέον να επιτευχθεί μετά την πλήρη απομείωση και μετατροπή των ρυθμιστικών ιδίων κεφαλαίων της Banco Popular και την επακόλουθη συγχώνευση με την Banco Santander, δεδομένου ότι υπεύθυνη για την ορθή λογιστική καταγραφή όλων των κατ' αυτόν τον τρόπο νεοεισερχόμενων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων είναι εφεξής η Banco Santander [54].

88. Αφετέρου, η εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση δεν μπορεί, εν προκειμένω, ούτε να οδηγήσει στη λήψη μιας από τις αποφάσεις που μνημονεύονται στο άρθρο 20, παράγραφος 11, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο β', και παράγραφος 12, του κανονισμού ΕΜΕ. Η διάταξη αυτή προβλέπει δύο δυνατότητες διόρθωσης στην περίπτωση κατά την οποία η εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση καταλήγει, όσον αφορά το πραγματικό μέγεθος του κεφαλαιακού ελλείμματος, σε διαφορετικό συμπέρασμα από την προσωρινή αποτίμηση: σε περίπτωση που, βάσει της προσωρινής αποτίμησης, εφαρμόστηκε το εργαλείο διάσωσης με ίδια μέσα, μπορεί, αφενός, να ληφθεί απόφαση επανεγγραφής απαιτήσεων των πιστωτών (παράγραφος 11, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο β', σε συνδυασμό με παράγραφο 12, στοιχείο α') [55]. Αφετέρου, μετά τη διενέργεια εκ των υστέρων προσωρινής αποτίμησης, μπορεί να αποφασιστεί η αύξηση της αξίας του αντιτίμου που καταβλήθηκε από μεταβατικό ίδρυμα ή από φορέα διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων για τη μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (παράγραφος 11, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο β', σε συνδυασμό με την παράγραφο 12, στοιχείο β').

89. Ωστόσο, καμία από τις περιπτώσεις αυτές δεν συντρέχει εν προκειμένω, δεδομένου ότι, μετά την άσκηση από το ΕΣΕ των εξουσιών απομείωσης και μετατροπής, εφαρμόστηκε το εργαλείο της πώλησης δραστηριοτήτων. Στην περίπτωση αυτήν όμως, το άρθρο 20, παράγραφος 12, στοιχείο β', του κανονισμού ΕΜΕ δεν προβλέπει την εκ των υστέρων αύξηση του αντιτίμου που καταβάλλει ο αγοραστής. Ούτε υφίσταται, βάσει του στοιχείου α' της εν λόγω διάταξης, στην περίπτωση της πλήρους απομείωσης και μετατροπής του συνόλου των μετοχών και των σχετικών κεφαλαιακών μέσων, και της επακόλουθης μεταβίβασης των νεοεκδοθεισών μετοχών σε τρίτον, η δυνατότητα επανεγγραφής τους. Ως εκ τούτου, οι αναιρεσείουσες δεν θα μπορούσαν να επιτύχουν, βάσει μιας εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης, ούτε εκ των υστέρων επανεγγραφή των μετοχών ή απαιτήσεών τους ούτε άλλου είδους καταβολή ανταλλάγματος [56].

90. Δυνατή θα ήταν ενδεχομένως, το πολύ, η καταβολή της προβλεπόμενης στο άρθρο 76, παράγραφος 1, στοιχείο ε', του κανονισμού ΕΜΕ αποζημίωσης αν στο πλαίσιο της τρίτης αποτίμησης διαπιστωνόταν ότι οι αναιρεσείουσες υποχρεώθηκαν να επωμιστούν, λόγω της εξυγίανσης, μεγαλύτερες ζημίες από αυτές που θα επωμίζονταν στο πλαίσιο κανονικής διαδικασίας αφερεγγυότητας. Αντιθέτως, η ζητηθείσα εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση δεν θα συνιστούσε κατάλληλη βάση προς τούτο, οπότε δεν θα μπορούσε ούτε κατ' αυτόν τον τρόπο να παραγάγει αποτελέσματα για τη νομική κατάσταση των αναιρεσειουσών [57].

[54] Βλ. σκέψη 42 της αναιρεσιβαλλόμενης διάταξης στην υπόθεση T-599/18 και σκέψη 44 της αναιρεσιβαλλόμενης διάταξης στην υπόθεση T-2/19.

[55] Βλ., σχετικά με τη σημασία του συμπεράσματος της αποτίμησης για την έκταση της απομείωσης και μετατροπής κεφαλαιακών μέσων, άρθρο 21, παράγραφος 8, δεύτερο εδάφιο, και παράγραφος 10, καθώς και άρθρο 27, παράγραφος 13, του κανονισμού ΕΜΕ, όπως επίσης σημείο 59 των παρουσών προτάσεων.

[56] Βλ. σκέψεις 46 και 47, καθώς και 48 έως 52 της αναιρεσιβαλλόμενης διάταξης στην υπόθεση T-599/18 και σκέψεις 48 και 49, καθώς και 50 έως 54 της αναιρεσιβαλλόμενης διάταξης στην υπόθεση T-2/19.

[57] Βλ. σκέψεις 60 και 61 της αναιρεσιβαλλόμενης διάταξης στην υπόθεση T-599/18 και σκέψεις 63 και 64 της αναιρεσιβαλλόμενης διάταξης στην υπόθεση T-2/19.

2. Εξέταση των λόγων αναιρέσεως

91. Κατά τις αναιρεσείουσες, η ανωτέρω ερμηνεία του άρθρου 20, παράγραφοι 11 και 12, του κανονισμού ΕΜΕ από το Γενικό Δικαστήριο ενέχει πλάνη περί το δίκαιο.

92. Κατά την άποψή τους, υπό το πρίσμα της αρχής της ίσης μεταχείρισης, πρέπει να αναγνωριστεί στις αναιρεσείουσες, όπως ακριβώς και στους θιγόμενους μεριδιούχους και μετόχους των εργαλείων εξυγίανσης που προβλέπονται στο άρθρο 20, παράγραφος 12, του κανονισμού ΕΜΕ (σύσταση μεταβατικού ιδρύματος, διαχωρισμός περιουσιακών στοιχείων και διάσωση με ίδια μέσα), το δικαίωμα να απαιτήσουν τη διενέργεια εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης, προκειμένου να επιτύχουν, όπως τα ανωτέρω πρόσωπα, επανεγγραφή των μετοχών ή απαιτήσεών τους ή αύξηση του καταβαλλόμενου από τον αγοραστή αντιτίμου [58]. Η δυνατότητα αυτή δεν μπορεί να αποκλειστεί για τον λόγο και μόνον ότι, στο πλαίσιο της εξυγίανσης της Banco Popular, μετά την απομείωση και τη μετατροπή των κεφαλαιακών μέσων, εφαρμόστηκε το εργαλείο της πώλησης δραστηριοτήτων.

93. Συναφώς, η εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση είναι απαραίτητη για την είσπραξη δίκαιης αποζημίωσης, κατά την έννοια του άρθρου 17, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, του Χάρτη, λόγω της απώλειας της ιδιοκτησίας τους, πράγμα που σημαίνει ότι η μη διενέργειά της θα παρήγαγε αποτελέσματα για τη νομική κατάσταση των αναιρεσειουσών. Μόνον η εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση θα τους παρείχε τη δυνατότητα να προσδιορίσουν την έκταση κατά την οποία τα κεφαλαιακά τους μέσα φέρεται ότι απομειώθηκαν και μετατράπηκαν αδικαιολόγητα και στο ύψος της οποίας θα έπρεπε, κατά συνέπεια, να αποζημιωθούν. Η (εν προκειμένω άκαρπη) δυνατότητα αποζημίωσης ίσης προς την αξία εκκαθάρισης των μετοχών τους, η οποία αποτέλεσε αντικείμενο της τρίτης αποτίμησης («No creditor worse off»), δεν επαρκεί, δεδομένου ότι η εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση θα μπορούσε να οδηγήσει σε αύξηση της αξίας των κεφαλαιακών μέσων τους [59].

94. Η επιχειρηματολογία των αναιρεσειουσών στηρίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία της λειτουργίας του άρθρου 20, παράγραφοι 11 και 12, του κανονισμού ΕΜΕ, για την κατανόηση της οποίας απαιτούνται, κατ' αρχάς, ορισμένες διευκρινίσεις σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας των διαφόρων εργαλείων εξυγίανσης και σχετικά με την εφαρμογή τους [κατωτέρω υπό α)]. Εξ αυτών συνάγεται ότι η ερμηνεία της εν λόγω διάταξης από το Γενικό Δικαστήριο δεν αντιβαίνει ούτε στο άρθρο 17 του Χάρτη [κατωτέρω υπό β)] ούτε στην αρχή της ίσης μεταχείρισης [κατωτέρω υπό γ)].

α) Επί του τρόπου λειτουργίας των εργαλείων εξυγίανσης και επί της εφαρμογής τους από το ΕΣΕ

95. Ο κανονισμός ΕΜΕ προβλέπει τέσσερα εργαλεία εξυγίανσης [60]: την πώληση δραστηριοτήτων (άρθρο 24), τη σύσταση μεταβατικού ιδρύματος (άρθρο 25), τον διαχωρισμό περιουσιακών στοιχείων (άρθρο 26) και το εργαλείο διάσωσης με ίδια μέσα (άρθρο 27).

58 Δεύτερος λόγος αναιρέσεως στην υπόθεση C-934/19 P.

59 Βλ. δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως των Algebris και Anchorage στην υπόθεση C-934/19 P, καθώς και δεύτερο και τρίτο λόγο αναιρέσεως της Aeris στην υπόθεση C-874/19 P.

60 Η εργαλειοθήκη αυτή αντιστοιχεί, κατ' ουσίαν, σε εκείνη της οδηγίας BRRD, την οποία εφαρμόζουν οι εθνικές αρχές εξυγίανσης κατά την υλοποίηση των σχεδίων εξυγίανσης του ΕΣΕ και κατά την εξυγίανση των τραπεζών που υπόκεινται σε εθνική εποπτεία, βλ. αιτιολογική σκέψη 10 του κανονισμού ΕΜΕ.

96. Στην περίπτωση της διάσωσης με ίδια μέσα, όπως εξέθεσα [61], η οικεία τράπεζα υποβάλλεται σε λογιστική αναδιάρθρωση, με την απομείωση και μετατροπή κεφαλαιακών μέσων, προκειμένου να ακολουθήσει είτε η τακτική εξυγίανσή της είτε η συνέχιση της λειτουργίας της [62].

97. Τόσο κατά τη σύσταση μεταβατικού ιδρύματος όσο και κατά τον διαχωρισμό των περιουσιακών στοιχείων, μεταβιβάζεται μέρος των περιουσιακών στοιχείων, δικαιωμάτων, υποχρεώσεων ή μετοχών της υπό πτώχευση τράπεζας, έναντι καταβολής αντιτίμου, σε επιχείρηση την οποία συστήνουν και διευθύνουν οι αρχές. Η επιχείρηση αυτή έχει ως σκοπό να διαχειριστεί τα ανωτέρω κατά τον επικερδέστερο δυνατόν τρόπο, με προοπτική τη μεταγενέστερη μεταβίβασή τους. Στην περίπτωση του μεταβατικού ιδρύματος, οι κρίσιμες λειτουργίες της τράπεζας ασκούνται, τουλάχιστον προσωρινώς, από το ίδρυμα αυτό. Το εναπομένον σκέλος αποτελεί τη λεγόμενη «bad bank», η οποία στη συνέχεια εκκαθαρίζεται σύμφωνα με τους συνήθεις κανόνες περί αφερεγγυότητας.

98. Ο θεσμός της πώλησης δραστηριοτήτων συνίσταται, ομοίως, στη μεταβίβαση μετοχών και/ή περιουσιακών στοιχείων, δικαιωμάτων ή υποχρεώσεων της υπό πτώχευση τράπεζας, αλλά σε ιδιώτη αγοραστή, ο οποίος επίσης οφείλει να καταβάλει αντίτιμο. Ωστόσο, όταν, στο πλαίσιο αυτό, η υπό πτώχευση τράπεζα πωλείται στο σύνολό της, εκείνη τη στιγμή παύει να υφίσταται, αντιθέτως προς ό,τι συμβαίνει στην περίπτωση της σύστασης μεταβατικού ιδρύματος ή του διαχωρισμού των περιουσιακών στοιχείων.

99. Όταν το ΕΣΕ αποφασίζει σχετικά με την επιλογή του εργαλείου εξυγίανσης, οφείλει να μεριμνά, βάσει του άρθρου 18, παράγραφος 5, του κανονισμού ΕΜΕ, για την επίτευξη των στόχων της εξυγίανσης που μνημονεύονται στο άρθρο 14. Οι στόχοι αυτοί συνίστανται, ειδικότερα, στη διασφάλιση της συνέχειας των κρίσιμων λειτουργιών, την αποφυγή σημαντικών δυσμενών επιπτώσεων στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και την προστασία των δημοσίων οικονομικών και των καταθετών. Η μεγαλύτερη δυνατή προστασία των μετόχων και των πιστωτών της υπό πτώχευση τράπεζας δεν συγκαταλέγεται στους στόχους της εξυγίανσης. Προκειμένου να ληφθεί απόφαση σχετικά με την επιλογή του καταλληλότερου εργαλείου εξυγίανσης για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων απαιτείται η πραγματοποίηση περίπλοκης εκτίμησης, η οποία μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο μόνον περιορισμένου δικαστικού ελέγχου [63].

100. Η αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων αποτελεί μόνον έναν μεταξύ πολλών παραγόντων που λαμβάνονται υπόψη τόσο κατά τη λήψη απόφασης περί του αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εξυγίανσης σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού ΕΜΕ όσο και κατά την επιλογή του εργαλείου εξυγίανσης [64]. Επιπλέον, κρίσιμα είναι και τα αποτελέσματα των τεστ αντοχής, η συνέχιση της συνδρομής των προϋποθέσεων λήψης άδειας λειτουργίας και, ιδίως, το δημόσιο συμφέρον για την εξυγίανση, το οποίο εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από τη μακροοικονομική θέση της τράπεζας και τις δραστηριότητές της.

101. Συναφώς, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν μεν ορθώς ότι ο συνυπολογισμός πρόβλεψης για πρόσθετες ζημίες σε μια προσωρινή αποτίμηση ή η έκταση της πρόβλεψης αυτής μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των υποχρεώσεων της οικείας τράπεζας, πράγμα το οποίο μπορεί,

[61] Βλ. σημεία 60 έως 62 των παρουσών προτάσεων.

[62] Βλ. άρθρο 27, παράγραφος 1, στοιχείο α′, και παράγραφος 2, του κανονισμού ΕΜΕ.

[63] Βλ., επίσης, άρθρο 85, παράγραφος 3, της οδηγίας BRRD.

[64] Ειδικότερα, η εξυγίανση τράπεζας ουδόλως προϋποθέτει τη διαπίστωση της υπερχρέωσής της ή της αδυναμίας πληρωμών, βλ. επίσης, συναφώς, απόφαση της 6ης Μαΐου 2021, ABLV Bank κ.λπ. κατά ΕΚΤ (C-551/19 P και C-552/19 P, EU:C:2021:369, σκέψη 62).

περαιτέρω, να επηρεάσει την απόφαση σχετικά με την υπαγωγή σε εξυγίανση [65]. Με άλλα λόγια, μια υπέρμετρα επιφυλακτική προσωρινή αποτίμηση μπορεί να συμβάλει στο να ληφθεί απόφαση εξυγίανσης.

102. Εντούτοις, αντιθέτως προς ό,τι υποδηλώνει η επιχειρηματολογία των αναιρεσειουσών, η εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση –ακόμη και αν, χωρίς τον συνυπολογισμό σχετικής πρόβλεψης, συνεπαγόταν αύξηση της καθαρής περιουσιακής αξίας της οικείας τράπεζας κατά τον χρόνο της εξυγίανσης– δεν θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί από τις αναιρεσείουσες στο πλαίσιο της διαδικασίας κατά της απόφασης εξυγίανσης ως απόδειξη περί της ανακρίβειας του περιεχομένου της προσωρινής αποτίμησης ή περί του παράνομου χαρακτήρα της απόφασης εξυγίανσης.

103. Τούτο διότι, αφενός, οι αβεβαιότητες αποτελούν εγγενές χαρακτηριστικό των προσωρινών αποτιμήσεων και, επομένως, δεν τις καθιστούν «εσφαλμένες». Αφετέρου, από το άρθρο 20, παράγραφος 13, του κανονισμού ΕΜΕ προκύπτει ότι η απόφαση εξυγίανσης δεν είναι παράνομη λόγω του ότι στηρίζεται σε προσωρινή αποτίμηση. Ούτε υποχρεώνει, επίσης, μια συγκεκριμένη αποτίμηση σε εφαρμογή συγκεκριμένου εργαλείου εξυγίανσης. Το ίδιο ισχύει ακόμη και αν οι παραδοχές της αποτίμησης αποδειχθούν εκ των υστέρων υπέρμετρα επιφυλακτικές.

104. Ο λόγος γι' αυτό είναι ότι, ειδάλλως, το καθεστώς που καθιερώνεται με τον κανονισμό ΕΜΕ και την οδηγία BRRD θα στερείτο της βασικής σταθεροποιητικής λειτουργίας του. Συγκεκριμένα, ο κύριος σκοπός του ΕΜΕ, ο οποίος συνίσταται στη σταθεροποίηση του χρηματοπιστωτικού συστήματος και την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων των τραπεζικών κρίσεων στην πραγματική οικονομία, μπορεί να επιτευχθεί μόνον αν οι αρχές εξυγίανσης μπορούν να ενεργούν ταχέως, αποτελεσματικά και αποφασιστικά [66]. Καθοριστική σημασία έχει, συναφώς, αν μη τι άλλο, η εμπιστοσύνη της αγοράς στην ικανότητα δράσης των δημοσίων αρχών και στη διατήρηση των αποφάσεών τους σε ισχύ [67].

105. Επομένως, μολονότι είναι, βεβαίως, δυνατή η άσκηση προσφυγής κατά της απόφασης εξυγίανσης, η δικαστική προστασία επικεντρώνεται, σαφώς, στον εκ των υστέρων έλεγχο του δίκαιου χαρακτήρα της αποζημίωσης την οποία δύνανται να αξιώσουν οι μέτοχοι και οι πιστωτές για την απώλεια των δικαιωμάτων τους ιδιοκτησίας. Τούτο καταδεικνύεται από το άρθρο 85, παράγραφος 4, της οδηγίας BRRD, κατά το οποίο η ακύρωση απόφασης μιας αρχής εξυγίανσης δεν πρέπει να επηρεάζει οιεσδήποτε επακόλουθες διοικητικές πράξεις ή συναλλαγές.

106. Όπως όμως θα εκτεθεί κατωτέρω, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζουν οι αναιρεσείουσες, η εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση δεν ασκεί επιρροή στην αποζημίωση αυτή.

β) Η εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση ως βάση για τη δίκαιη αποζημίωση σύμφωνα με το άρθρο 17, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, του Χάρτη;

107. Οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν, κατ' ουσίαν, ότι το άρθρο 20, παράγραφοι 11 και 12, του κανονισμού ΕΜΕ στηρίζεται στη αρχή του δικαίου που καθιερώνεται στο άρθρο 17, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, του Χάρτη. Δεδομένου ότι η προσωρινή αποτίμηση σε ορισμένες περιπτώσεις δεν απεικονίζει ορθώς την αξία των μετοχών και των σχετικών

[65] Βλ. συναφώς, επίσης, Gardella σε: Busch/Ferranini (επιμ.), European Banking Union, *Bail-in and the Financing of Resolution within the SRM Framework*, 1η έκδοση 2015, 11.55.

[66] Βλ. σημείο 67 των παρουσών προτάσεων.

[67] Βλ., συναφώς, Wojcik, *Bail-in in the Banking Union*, CMLR 53 (2016) 91 (131).

κεφαλαιακών μέσων της οικείας τράπεζας, η πραγματική οικονομική αξία, για τις ανάγκες της αποζημίωσης, πρέπει να καθορίζεται στο πλαίσιο εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη.

108. Συγκεκριμένα, οι Algebris και Anchorage εικάζουν ότι η διενέργεια εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης θα συνεπαγόταν, εν προκειμένω, σαφώς μικρότερο κεφαλαιακό έλλειμμα, με αποτέλεσμα να μην είναι αναγκαία η απομείωση και η μετατροπή των πρόσθετων μέσων της κατηγορίας 1 και των μέσων της κατηγορίας 2 [68]. Εξ αυτού συνάγουν ότι η εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση θα μπορούσε να αποτελέσει τη βάση για την καταβολή αποζημίωσης. Η δε Aeris υποστηρίζει ότι αν διενεργείτο εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση θα μπορούσε, εν προκειμένω, να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η καθαρή περιουσιακή αξία της Banco Popular ήταν θετική κατά τον χρόνο της εξυγίανσης. Στην περίπτωση αυτή, θα είχαν και οι μετοχές της στην Banco Popular θετική αξία, για την οποία θα έπρεπε, κατά συνέπεια, να λάβει αντιστάθμισμα [69].

109. Εξ αυτού του λόγου, το άρθρο 20, παράγραφοι 11 και 12, προβλέπει ότι οι θιγόμενοι μέτοχοι και πιστωτές πρέπει να λαμβάνουν αντιστάθμισμα ίσο προς την αξία των μέσων τους, το οποίο προκύπτει μεταγενέστερα βάσει της εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης του πιστωτικού ιδρύματος. Πέραν της ρητής διατύπωσης της διάταξης, τούτο πρέπει να θεωρηθεί ότι ισχύει όποιο και αν είναι το εργαλείο εξυγίανσης που εφαρμόζεται.

110. Συνεπώς, το Γενικό Δικαστήριο, κρίνοντας ότι επανεγγραφή μετοχών ή απαιτήσεων βάσει εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης χωρεί μόνο σε περίπτωση εφαρμογής του μηχανισμού διάσωσης με ίδια μέσα και ότι εκ των υστέρων αύξηση του αντιτίμου χωρεί μόνο σε περίπτωση μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων σε μεταβατικό ίδρυμα ή σε φορέα διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων, υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο.

111. Πρέπει να γίνει δεκτή η επιχειρηματολογία των αναιρεσειουσών ότι η απομείωση της αξίας των μετοχών μέχρι του μηδενισμού της, η οποία συνεπάγεται την ακύρωση των εν λόγω μετοχών, καθώς και η απομείωση και μετατροπή κεφαλαιακών μέσων σε μετοχές, σε συνδυασμό με την επακόλουθη μεταβίβαση των νεοεκδοθεισών μετοχών σε αγοραστή, πρέπει να θεωρηθούν ως στέρηση της ιδιοκτησίας. Τούτο δε διότι οι δράσεις αυτές συνεπάγονται, για τους θιγόμενους μετόχους και πιστωτές, αναγκαστική, πλήρη και οριστική απώλεια δικαιώματος κυριότητας. Για να συντρέχει τέτοια περίπτωση, δεν απαιτείται μεταβίβαση στο κράτος ή σε δημόσια αρχή [70].

112. Βάσει του άρθρου 17, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, του Χάρτη, η στέρηση ιδιοκτησίας επιτρέπεται μόνο για λόγους δημόσιας ωφέλειας και εφόσον αποτελέσει αντικείμενο δίκαιης και έγκαιρης αποζημίωσης [71]. Τούτο ισχύει ανεξαρτήτως του εργαλείου εξυγίανσης που έχει εφαρμοστεί. Βάσει της νομολογίας του ΕΔΔΑ [72], δίκαιη είναι, κατά κανόνα, η αποζημίωση που αντιστοιχεί στην αγοραία αξία· σε ορισμένες περιπτώσεις, όμως, ακόμη και αποζημίωση χαμηλότερη από την αγοραία αξία μπορεί να θεωρηθεί δίκαιη [73].

68 Βλ. τρίτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως στην υπόθεση C-934/19 P.

69 Βλ. δεύτερο λόγο αναιρέσεως και δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως στην υπόθεση C-874/19 P.

70 Πρβλ. απόφαση της 21ης Μαΐου 2019, Επιτροπή κατά Ουγγαρίας (Επικαρπία επί γεωργικών γαιών) (C-235/17, EU:C:2019:432, σκέψεις 81 και 84).

71 Απόφαση της 21ης Μαΐου 2019, Επιτροπή κατά Ουγγαρίας (Επικαρπία επί γεωργικών γαιών) (C-235/17, EU:C:2019:432, σκέψη 87).

72 Δεδομένου ότι το άρθρο 17 του Χάρτη αντιστοιχεί στο άρθρο 1 του πρώτου πρόσθετου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, η τελευταία αυτή διάταξη πρέπει να ληφθεί υπόψη, βάσει του άρθρου 52, παράγραφος 3, του Χάρτη, ως κανόνας ελάχιστου ορίου προστασίας, βλ. απόφαση της 21ης Μαΐου 2019, Επιτροπή κατά Ουγγαρίας (Επικαρπία επί γεωργικών γαιών), (C-235/17, EU:C:2019:432, σκέψη 72).

73 Βλ., συναφώς, απόφαση του ΕΔΔΑ της 25ης Μαρτίου 1999, Παπαχελάς κατά Ελλάδας (CE:ECHR:1999:0325JUD003142396, § 48).

113. Ωστόσο, στην περίπτωση της στέρησης μετοχών ή κεφαλαιακών μέσων που έχουν εκδοθεί από υπό πτώχευση τράπεζα, πρέπει να θεωρηθεί δίκαιη η καταβολή αποζημίωσης ίσης προς την αξία της εκκαθάρισης, όπως αυτή υπολογίζεται στο πλαίσιο της τρίτης αποτίμησης σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 16, του κανονισμού ΕΜΕ[74]. Αξίωση είσπραξης της αποζημίωσης αυτής θα είχαν, κατ' αρχήν, και οι αναιρεσείουσες, βάσει του άρθρου 76, παράγραφος 1, στοιχείο ε', του κανονισμού ΕΜΕ. Εντούτοις, το ποσό της αξίωσής τους ισούται, εν προκειμένω, με μηδέν, επειδή, σε περίπτωση κανονικής διαδικασίας, αφερεγγυότητας δεν θα έπρεπε να αναμένουν καμία καταβολή[75].

114. Μάλιστα, καταβολή αποζημίωσης μεγαλύτερης από την αξία της εκκαθάρισης δεν θα ήταν αναγκαία ακόμη και αν η υπολογισθείσα στο πλαίσιο της δεύτερης αποτίμησης καθαρή αξία του ενεργητικού της οικείας τράπεζας, κατά τον χρόνο της εξυγίανσης, ήταν θετική. Συγκεκριμένα, αντιθέτως προς τις επιχειρήσεις της πραγματικής οικονομίας, η λειτουργική βιωσιμότητα μιας τράπεζας, λόγω των ιδιαιτεροτήτων του εταιρικού της σκοπού, δεν παύει μόνο μετά τη συνδρομή των προϋποθέσεων αφερεγγυότητας, ήτοι της υπερχρέωσης ή της αδυναμίας πληρωμών[76]. Αντιθέτως, ήδη από τη στιγμή της απώλειας της εμπιστοσύνης της αγοράς, μόνον η κρατική παρέμβαση μπορεί να αποτρέψει την κατάρρευση[77]. Αντιστοίχως, οι προϋποθέσεις εξυγίανσης κατά την έννοια του άρθρου 18, παράγραφος 1, του κανονισμού ΕΜΕ συντρέχουν, κατά κανόνα, ήδη πριν από την επέλευση της αφερεγγυότητας της οικείας επιχείρησης[78], το δε ΕΣΕ πρέπει να διαθέτει σημαντικό περιθώριο διακριτικής ευχέρειας κατά τη διαπίστωση της συνδρομής των προϋποθέσεων εξυγίανσης[79].

115. Τούτο σημαίνει, επίσης, ότι, από τη στιγμή που συντρέχουν οι προϋποθέσεις εξυγίανσης –ήτοι, ειδικότερα, όταν η τράπεζα (προδήλως) πτωχεύσει–, η σύγκριση με την υποθετική κατάσταση της εκκαθάρισης και/ή της κανονικής διαδικασίας αφερεγγυότητας –η οποία πραγματοποιείται στο πλαίσιο της τρίτης αποτίμησης– είναι απολύτως δίκαιη: συγκεκριμένα, ελλείψει διοικητικής παρέμβασης, η αφερεγγυότητα θα αποτελούσε τη μόνη εναλλακτική δυνατότητα.

116. Τούτο ισχύει ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία, λόγω της συγκριτικά θετικής οικονομικής κατάστασης του οικείου πιστωτικού ιδρύματος, αποφασίζεται τελικά όχι εξυγίανση υπό στενή έννοια, αλλά διοικητική εξυγίανση[80]. Συγκεκριμένα, αυτό που έχει καθοριστική σημασία είναι ότι, λαμβανομένης υπόψη της φθίνουσας εμπιστοσύνης της αγοράς και του κινδύνου πτώχευσης, η εξυγίανση αυτή δεν θα μπορούσε πλέον να αποτελέσει αντικείμενο αυτοδύναμης διαπραγμάτευσης από το οικείο πιστωτικό ίδρυμα και τους επενδυτές του.

74 Βλ., συναφώς, σημείο 58 των παρουσών προτάσεων.

75 Βλ. σημείο 23 των παρουσών προτάσεων.

76 Βλ. «working document» της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικής Αγοράς, «Discussion Paper on the Debt Write-Down Tool – Bail-in», σ. 5.

77 Βλ. σημεία 66 και 67 των παρουσών προτάσεων.

78 Freudhaler/Lintner, *Conditions for Taking Resolution Action and the Adoption of a Resolution Scheme*, σε: World Bank Group (επιμ.), Bank Resolution and "Bail-in" in the EU: Selected Case Studies Pre and Post BRRD, Ουάσινγκτον, 2017, σ. 106· Grünewald, *Legal challenges of bail-in*, ESCB Legal Conference 2017, Φρανκφούρτη επί του Μάιν, 2018, σ. 291 και 292.

79 Βλ. σημεία 99 και 100 των παρουσών προτάσεων.

80 Η εν λόγω δυνατότητα προβλέπεται στο άρθρο 27, παράγραφος 1, στοιχείο α', και παράγραφος 2, του κανονισμού ΕΜΕ (εργαλείο διάσωσης με ίδια μέσα ως μέσο αναδιάρθρωσης). Ωστόσο, οι μέτοχοι και οι πιστωτές της υπό πτώχευση τράπεζας δεν έχουν αξίωση έναντι της αρχής εξυγίανσης να κινήσει για λογαριασμό τους τη διαδικασία εξυγίανσης του ιδρύματος ή να επιλέξει το εργαλείο που θα μπορούσε ενδεχομένως να οδηγήσει στη μικρότερη δυνατή ζημία τους. Βάσει του άρθρου 18, παράγραφος 4, του κανονισμού ΕΜΕ, το ΕΣΕ πρέπει, αντιθέτως, να καθορίζει τη δράση του με γνώμονα την επίτευξη των στόχων εξυγίανσης του άρθρου 14. Βλ., συναφώς, σημεία 99 και 103 των παρουσών προτάσεων.

117. Επομένως, αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζουν οι αναιρεσείουσες, η –ενδεχομένως προκύπτουσα με βάση τις παραδοχές μιας δεύτερης εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης– υψηλότερη αξία των κεφαλαιακών μέσων, σε σύγκριση με την αξία εκκαθάρισής τους, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως η αγοραία αξία τους. Συγκεκριμένα, η δεύτερη αποτίμηση πραγματοποιείται λαμβανομένης υπόψη της διοικητικής παρέμβασης και όχι υπό «συνθήκες αγοράς», ήτοι χωρίς την επέμβαση διοικητικής αρχής[81]. Αντιθέτως, η τρίτη αποτίμηση σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 18, στοιχείο β′, του κανονισμού ΕΜΕ στηρίζεται στην παραδοχή ότι η δράση εξυγίανσης δεν θα είχε πραγματοποιηθεί.

118. Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο έχει ήδη δεχθεί ότι, σε περίπτωση (πιθανής) πτώχευσης τράπεζας, η εξομοίωση της κατάστασης των μετόχων και των πιστωτών της τράπεζας αυτής με υποθετικό σενάριο εκκαθάρισης δεν συνιστά αδικαιολόγητη προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας τους[82].

119. Κατά συνέπεια, η ερμηνεία του άρθρου 20, παράγραφοι 11 και 12, του κανονισμού ΕΜΕ από το Γενικό Δικαστήριο, στο πλαίσιο της οποίας τόνισε τη δυνατότητα αποζημίωσης με βάση την τρίτη αποτίμηση, κατ' εφαρμογήν της αρχής «No creditor worse off», δεν αντιβαίνει στο άρθρο 17 του Χάρτη. Συγκεκριμένα, η δίκαιη αποζημίωση για τη στέρηση των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας συνίσταται στην αξία εκκαθάρισης των οικείων κεφαλαιακών μέσων, το ύψος της οποίας υπολογίζεται στο πλαίσιο της τρίτης αποτίμησης σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 16, του κανονισμού ΕΜΕ. Επομένως, εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 11, δεν είναι αναγκαία για τον σκοπό αυτόν.

γ) Εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση για την επίτευξη ίσης μεταχείρισης με τους θιγόμενους μετόχους και πιστωτές άλλων εργαλείων εξυγίανσης;

120. Οι Algebris και Anchorage προβάλλουν, επίσης, την αιτίαση ότι η ανωτέρω ερμηνεία του άρθρου 20, παράγραφοι 11 και 12, του κανονισμού ΕΜΕ αντιβαίνει στην αρχή της ίσης μεταχείρισης[83].

121. Με βάση την προεκτεθείσα ερμηνεία της διάταξης αυτής από τις αναιρεσείουσες[84], η ερμηνεία του Γενικού Δικαστηρίου συνεπάγεται ότι, στο πλαίσιο των διαλαμβανομένων στην παράγραφο 12 δράσεων εξυγίανσης, δηλαδή της διάσωσης με ίδια μέσα, της σύστασης μεταβατικού ιδρύματος και του διαχωρισμού των περιουσιακών στοιχείων, οι θιγόμενοι μέτοχοι και πιστωτές θα λάμβαναν, εν τέλει, υψηλότερη αποζημίωση για την απώλεια της ιδιοκτησίας τους και, ως εκ τούτου, θα τύγχαναν ευνοϊκότερης αντιμετώπισης σε σύγκριση με μια περίπτωση όπως εν προκειμένω (απομείωση και μετατροπή με επακόλουθη πώληση δραστηριοτήτων). Συγκεκριμένα, αντί της απλής αποζημίωσης στο ύψος της αξίας της εκκαθάρισης βάσει της τρίτης αποτίμησης, οι θιγόμενοι μέτοχοι και πιστωτές θα λάμβαναν ως αντιστάθμισμα, στις περιπτώσεις της παραγράφου 12, την υψηλότερη αξία των κεφαλαιακών τους μέσων, η οποία προκύπτει βάσει της εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης.

[81] Βλ. άρθρο 10, παράγραφοι 1 έως 3, του κανονισμού 2018/345.

[82] Πρβλ. αποφάσεις της 19ης Ιουλίου 2016, Kotnik κ.λπ. (C-526/14, EU:C:2016:570, σκέψεις 78 και 79), καθώς και της 20ής Σεπτεμβρίου 2016, Ledra Advertising κ.λπ. κατά Επιτροπής και ΕΚΤ (C-8/15 P έως C-10/15 P, EU:C:2016:701, σκέψεις 73 και 74).

[83] Δεύτερος λόγος αναιρέσεως στην υπόθεση C-934/19 P.

[84] Βλ., συναφώς, σημείο 107 των παρουσών προτάσεων.

122. Συναφώς, οι Algebris και Anchorage υποστηρίζουν, κατ' ουσίαν, ότι μεταξύ της εν προκειμένω πραγματοποιηθείσας απομείωσης και μετατροπής κεφαλαιακών μέσων σύμφωνα με το άρθρο 21 του κανονισμού ΕΜΕ και του μνημονευόμενου στο άρθρο 20, παράγραφος 12, στοιχείο α', εργαλείου της διάσωσης με ίδια μέσα σύμφωνα με το άρθρο 27 δεν υφίσταται διαφορά τόσο ουσιώδης ώστε να μπορεί να δικαιολογηθεί η παροχή της δυνατότητας επανεγγραφής μετοχών ή απαιτήσεων μόνο στην περίπτωση της εφαρμογής της δεύτερης από τις ανωτέρω λύσεις.

123. Η επιχειρηματολογία αυτή δεν μπορεί όμως να γίνει δεκτή.

124. Συγκεκριμένα, το άρθρο 20, παράγραφοι 11 και 12, του κανονισμού ΕΜΕ δεν προβλέπει καμία απολύτως αποζημίωση για τη στέρηση ιδιοκτησίας κατά την έννοια του άρθρου 17, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, του Χάρτη, αλλά μόνον τη δυνατότητα διόρθωσης σε περίπτωση μεταβολής του περιεχομένου των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας. Ωστόσο, η διόρθωση αυτή –συγκεκριμένα, η επανεγγραφή μετοχών ή απαιτήσεων ή η αύξηση του καταβαλλόμενου αντιτίμου για τη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων ή δικαιωμάτων σε άλλη επιχείρηση– απλούστατα δεν είναι δυνατή στην περίπτωση της απομείωσης και μετατροπής κεφαλαιακών μέσων με επακόλουθη πώληση δραστηριοτήτων. Τούτο διότι οι δράσεις αυτές συνεπάγονται στέρηση της ιδιοκτησίας[85]. Επομένως, η υπό κρίση περίπτωση, από διττής απόψεως, δεν είναι συγκρίσιμη με τις περιπτώσεις του άρθρου 20, παράγραφοι 11 και 12 (διάσωση με ίδια μέσα, σύσταση μεταβατικού ιδρύματος, διαχωρισμός περιουσιακών στοιχείων).

125. Προς επεξήγηση των ανωτέρω σημειώνω τα εξής: στις τελευταίες ως άνω περιπτώσεις, κατόπιν της εφαρμογής των εν λόγω εργαλείων, οι μέτοχοι και οι πιστωτές μετέχουν, αναλόγως της περίπτωσης, σε άλλη επιχείρηση, για παράδειγμα σε νεοσυσταθέν μεταβατικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα. Εναλλακτικώς, η αξία των συμμετοχών τους μπορεί να μειωθεί λόγω της δράσης εξυγίανσης, για παράδειγμα, επειδή οι συμμετοχές αυτές απομειώθηκαν στο πλαίσιο της διάσωσης με ίδια μέσα ή επειδή όλα τα πολύτιμα περιουσιακά στοιχεία διαχωρίστηκαν ή μεταβιβάστηκαν σε ένα μεταβατικό τέτοιο ίδρυμα, ενώ οι συμμετοχές ή οι απαιτήσεις τους παραμένουν στην περιουσία της υπό πτώχευση τράπεζας. Είναι επίσης δυνατόν να επέλθουν αμφότερα τα ανωτέρω αποτελέσματα. Ωστόσο, κατ' αρχήν, δεν τους αφαιρούνται πλήρως και οριστικώς τα δικαιώματα ιδιοκτησίας τους.

126. Επομένως, η διόρθωση της αξίας των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας στο πλαίσιο μιας εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης εξακολουθεί να είναι δυνατή στις περιπτώσεις αυτές και, υπό προϋποθέσεις, μπορεί μάλιστα να είναι και επιβεβλημένη, για λόγους αναλογικότητας[86].

127. Αντιθέτως, πρώτον, στην περίπτωση της πλήρους απομείωσης και μετατροπής του συνόλου των μετοχών και σχετικών κεφαλαιακών μέσων και της επακόλουθης μεταβίβασης των νεοεκδοθεισών μετοχών σε τρίτον (ήτοι, εν προκειμένω, στην περίπτωση της πώλησης δραστηριοτήτων), είναι απλώς αδύνατον να επανεγγραφούν τα προηγουμένως απομειωθέντα και μετατραπέντα κεφαλαιακά μέσα. Συγκεκριμένα, μετά τη διαδικασία αυτή, τα μέσα αυτά και/ή η επιχείρηση που τα εκδίδει παύουν να υφίστανται. Επομένως, ορθώς το Γενικό Δικαστήριο στηρίχθηκε συναφώς στο γεγονός ότι οι αναιρεσείουσες δεν είναι πλέον μέτοχοι και/ή κάτοχοι σχετικών κεφαλαιακών μέσων της Banco Popular[87].

[85] Βλ. σημείο 111 των παρουσών προτάσεων.

[86] Πρβλ., όσον αφορά τη διάσωση με ίδια μέσα, απόφαση της 19ης Ιουλίου 2016, Kotnik κ.λπ. (C-526/14, EU:C:2016:570, σκέψη 102).

[87] Βλ. σκέψη 52 της αναιρεσιβαλλόμενης διάταξης στην υπόθεση T-599/18 και σκέψη 54 της αναιρεσιβαλλόμενης διάταξης στην υπόθεση T-2/19.

128. Επομένως, δεν ευσταθεί το επιχείρημα των Algebris και Anchorage ότι, σε περίπτωση απομείωσης και μετατροπής των κεφαλαιακών μέσων σύμφωνα με το άρθρο 21 του κανονισμού ΕΜΕ θα απαιτείται κατ' ανάγκην, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 20, παράγραφος 12, στοιχείο α', ακριβώς η ίδια μεταχείριση των μετόχων και των πιστωτών όπως στην περίπτωση της διάσωσης με ίδια μέσα. Βεβαίως, είναι αληθές ότι η άσκηση των εξουσιών απομείωσης και μετατροπής αντιστοιχεί, σε μεγάλο βαθμό, στην εφαρμογή του εργαλείου διάσωσης με ίδια μέσα. Ωστόσο, οι εξουσίες αυτές δεν μπορούν να εξεταστούν, εν προκειμένω, κατά τρόπο ανεξάρτητο από την εφαρμογή του εργαλείου της πώλησης δραστηριοτήτων [88].

129. Δεύτερον, στην περίπτωση της πώλησης δραστηριοτήτων σε ιδιώτη τρίτο, αντιθέτως προς ό,τι ισχύει στην περίπτωση της διοικητικής σύστασης μεταβατικού ιδρύματος ή φορέα διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων, το αντίτιμο δεν μπορεί να αυξηθεί ούτε εκ των υστέρων. Συγκεκριμένα, τούτο θα μπορούσε να συμβεί μόνο με επέμβαση του Δημοσίου επί των προγενέστερα συμβατικώς καθορισθέντων όρων [89]. Τέτοιου είδους εξουσία του ΕΣΕ θα μπορούσε όμως να διακυβεύσει σοβαρά την αποτελεσματικότητα του εργαλείου της πώλησης δραστηριοτήτων και, ως εκ τούτου, τους στόχους της εξυγίανσης. Συγκεκριμένα, το εργαλείο αυτό έχει το σημαντικό πλεονέκτημα ότι ο κίνδυνος για το Δημόσιο παραμένει εξαιρετικά χαμηλός, δεδομένου ότι η διασφάλιση της συνέχειας των κρίσιμων λειτουργιών και η προστασία των περιουσιακών στοιχείων αναλαμβάνονται ουσιαστικά από τον ιδιώτη αγοραστή. Ωστόσο, αν ένας ιδιώτης αγοραστής έπρεπε να αναμένει ότι θα μπορούσε να υποχρεωθεί εκ των υστέρων στην καταβολή αυξημένου αντιτίμου, οι συνέπειες της ούτως ή άλλως ήδη επιχειρηματικά επισφαλούς απόφασης περί ανάληψης μιας υπό πτώχευση τράπεζας θα ήταν εντελώς απρόβλεπτες. Είναι πιθανόν ότι, υπό τις συνθήκες αυτές, δεν θα ήταν πλέον δυνατό να βρεθούν ενδιαφερόμενοι για την εξαγορά της επιχείρησης στο πλαίσιο της εξυγίανσης.

130. Από τις προεκτεθείσες εκτιμήσεις προκύπτει ότι η κατάσταση των μετόχων και των πιστωτών στις περιπτώσεις που μνημονεύονται στο άρθρο 20, παράγραφοι 11 και 12, του κανονισμού ΕΜΕ δεν είναι συγκρίσιμη με εκείνη των θιγόμενων μετόχων και πιστωτών στην περίπτωση της πώλησης δραστηριοτήτων.

131. Χάριν πληρότητας και μόνον υπενθυμίζω στο σημείο αυτό ότι η διενέργεια ή μη εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης ουδόλως θα μπορούσε να κλονίσει την επιλογή της πώλησης δραστηριοτήτων αντί της διάσωσης με ίδια μέσα, της σύστασης μεταβατικού ιδρύματος ή του διαχωρισμού των περιουσιακών στοιχείων [90]. Ούτε επίσης υφίσταται αξίωση εφαρμογής του εργαλείου εξυγίανσης το οποίο προσδοκάται να προκαλέσει τη μικρότερη περιουσιακή ζημία στους μετόχους και τους πιστωτές· προκριτέο είναι εκείνο το εργαλείο εξυγίανσης που επιτυγχάνει κατά τον βέλτιστο δυνατό τρόπο τους στόχους εξυγίανσης του άρθρου 14 του κανονισμού ΕΜΕ [91].

132. Εφόσον για την εκπλήρωση της δημόσιας αυτής ωφέλειας είναι αναγκαία η στέρηση της ιδιοκτησίας κεφαλαιακών μέσων, πρέπει απλώς να καταβάλλεται έγκαιρη και δίκαιη αποζημίωση για τη στέρηση αυτή [92], πράγμα όμως το οποίο διασφαλίζεται –όπως εκτέθηκε ήδη αναλυτικά από

88 Απόφαση της 4ης Μαρτίου 2021, Liaño Reig κατά ΕΣΕ (C-947/19 P, EU:C:2021:172, σκέψη 70).

89 Βλ., συναφώς, επίσης, απόφαση της 4ης Μαρτίου 2021, Liaño Reig κατά ΕΣΕ (C-947/19 P, EU:C:2021:172, σκέψη 74).

90 Βλ., συναφώς, σημεία 99 έως 103 των παρουσών προτάσεων.

91 Βλ., συναφώς, σημείο 99 και υποσημείωση 80 των παρουσών προτάσεων.

92 Βλ. σημείο 112 των παρουσών προτάσεων.

το Γενικό Δικαστήριο [93], καθώς και στο πλαίσιο των παρουσών προτάσεων [94]– όχι με την εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 11, του κανονισμού ΕΜΕ, αλλά με την τρίτη αποτίμηση βάσει του άρθρου 20, παράγραφος 16.

133. Επομένως, ούτε ως προς το ζήτημα αυτό υπέπεσε το Γενικό Δικαστήριο σε πλάνη περί το δίκαιο.

Γ. Συμπέρασμα

134. Συμπερασματικώς, το Γενικό Δικαστήριο ορθώς διαπίστωσε, επομένως, ότι η διενέργεια εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης υπό τις περιστάσεις των υπό κρίση υποθέσεων δεν θα μπορούσε να παραγάγει κανενός είδους αποτέλεσμα για τη νομική κατάσταση των αναιρεσειουσών: δεν θα μπορούσε να έχει ως συνέπεια την επανεγγραφή των μετοχών και/ή των απαιτήσεών τους ή την καταβολή άλλου είδους αντιστάθμισης ή αποζημίωσης. Ούτε θα μπορούσε να χρησιμεύσει στις αναιρεσείουσες, στο πλαίσιο της προσφυγής κατά της απόφασης εξυγίανσης, για αποδεικτικούς ή ερμηνευτικούς σκοπούς.

135. Το ανωτέρω συμπέρασμα καθιστά δυνατή, εν τέλει, και την απόρριψη των επιχειρημάτων των αναιρεσειουσών τα οποία στηρίζονται, κατ' ουσίαν, σε απορρέουσα από το άρθρο 20, παράγραφος 11, του κανονισμού ΕΜΕ τυπική ή αντικειμενική υποχρέωση του ΕΣΕ περί διενέργειας εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης.

136. Συγκεκριμένα, με το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως στην υπόθεση C-934/19 P, οι Algebris και Anchorage υποστηρίζουν ότι η υποχρέωση διενέργειας εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 11, πρώτο εδάφιο, είναι ανεπιφύλακτη και, ειδικότερα, δεν εξαρτάται από την προϋπόθεση να μπορεί να εκπληρώσει έναν από τους μνημονευόμενους στο δεύτερο εδάφιο σκοπούς.

137. Στο ίδιο αποτέλεσμα κατατείνουν το πρώτο και το τέταρτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως της Aeris στην υπόθεση C-874/19 P, κατά τα οποία, για να είναι παραδεκτή η προσφυγή της, αρκεί η απόφαση περί μη διενέργειας εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης να παράγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα και να μην μπορεί πλέον να προσβληθεί στο πλαίσιο της προσφυγής κατά της απόφασης εξυγίανσης σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 15, του κανονισμού ΕΜΕ. Ως εκ τούτου, η απόρριψη της προσφυγής από το Γενικό Δικαστήριο αντιβαίνει στο δικαίωμά της σε αποτελεσματική δικαστική προστασία.

138. Συναφώς, πρέπει, ωστόσο, να υπομνησθεί ότι, για να μπορεί ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο να ασκήσει παραδεκτώς προσφυγή ακυρώσεως, δεν αρκεί η προσβαλλόμενη απόφαση να παράγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα. Τα δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα της πράξης αυτής πρέπει να είναι επιπλέον ικανά να θίξουν τα συμφέροντα του προσφεύγοντος, μεταβάλλοντας χαρακτηριστικώς τη νομική του κατάσταση [95].

[93] Σκέψεις 54 επ. της αναιρεσιβαλλόμενης διάταξης στην υπόθεση T-599/18 και σκέψεις 57 επ. της αναιρεσιβαλλόμενης διάταξης στην υπόθεση T-2/19.

[94] Βλ., ειδικότερα, σημεία 113 επ.

[95] Βλ. απόφαση της 13ης Οκτωβρίου 2011, Deutsche Post και Γερμανία κατά Επιτροπής (C-463/10 P και C-475/10 P, EU:C:2011:656, σκέψεις 36 και 37).

139. Με άλλα λόγια, το άρθρο 263 ΣΛΕΕ δεν απονέμει στους μη προνομιούχους νομιμοποιούμενους για άσκηση προσφυγής τη δυνατότητα να απαιτούν αφηρημένο έλεγχο νομιμότητας των πράξεων της Ένωσης. Τούτο δεν αντιβαίνει ούτε στο άρθρο 47 του Χάρτη, δεδομένου ότι το άρθρο αυτό προβλέπει μόνον το δικαίωμα άσκησης πραγματικής προσφυγής κατά πράξης η οποία παραβιάζει τα *δικαιώματα και τις ελευθερίες* του προσώπου αυτού, *που διασφαλίζονται από το δίκαιο της Ένωσης*.

140. Κατά συνέπεια, ακόμη και αν θεωρηθεί ότι το ΕΣΕ υπέχει τυπική ή αντικειμενική υποχρέωση περί διενέργειας εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης βάσει του άρθρου 20, παράγραφος 11, του κανονισμού ΕΜΕ, τούτο δεν θα μπορεί, πάντως, να αναιρέσει το γεγονός ότι το παραδεκτό των προσφυγών ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προϋποθέτει τον άμεσο επηρεασμό των αναιρεσειουσών. Βάσει όμως των προεκτεθεισών εκτιμήσεων, η προϋπόθεση αυτή δεν συντρέχει, οπότε ορθώς το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι οι προσφυγές έπρεπε να απορριφθούν ως απαράδεκτες.

141. Επομένως, οι αιτήσεις αναιρέσεως είναι αβάσιμες.

VII. Δικαστικά έξοδα

142. Βάσει του άρθρου 184, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, όταν η αίτηση αναιρέσεως είναι αβάσιμη, το Δικαστήριο αποφαίνεται επί των δικαστικών εξόδων. Συναφώς, κατά το άρθρο 184, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 138, παράγραφος 1, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.

143. Δεδομένου ότι βάσει των προεκτεθέντων οι αναιρεσείουσες ηττήθηκαν, πρέπει, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα του ΕΣΕ, να φέρουν πέραν των δικαστικών εξόδων τους και τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε το ΕΣΕ.

VIII. Πρόταση

144. Εν κατακλείδι, προτείνω στο Δικαστήριο να αποφανθεί ως εξής:

1) Απορρίπτει τις αιτήσεις αναιρέσεως κατά των διατάξεων του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 10ης Οκτωβρίου 2019, Aeris Invest κατά ΕΣΕ (T-599/18, EU:T:2019:740) και Algebris (UK) και Anchorage Capital Group κατά ΕΣΕ (T-2/19, EU:T:2019:741).

2) Η Aeris Invest Sàrl φέρει τα δικαστικά έξοδα στην υπόθεση C-874/19 P· η Algebris (UK) Ltd και η Anchorage Capital Group LLC φέρουν τα δικαστικά έξοδα στην υπόθεση C-934/19 P.